

VELJAČA 2013.

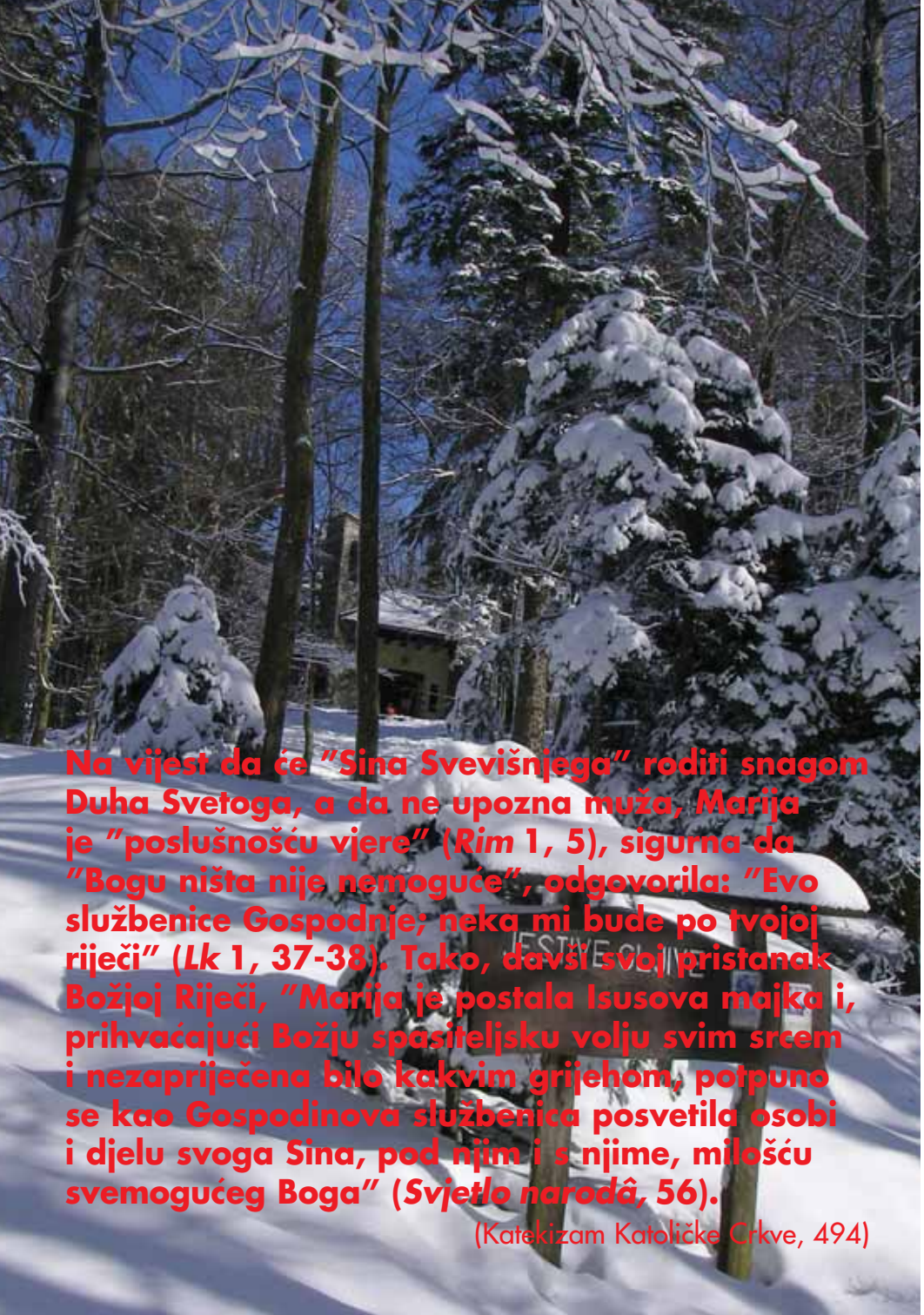
2

Marija

ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Na vijest da će "Sina Svevišnjega" roditi snagom Duha Svetoga, a da ne upozna muža, Marija je "poslušnošću vjere" (Rim 1, 5), sigurna da "Bogu ništa nije nemoguće", odgovorila: "Evo službenice Gospodnje; neka mi bude po tvojoj riječi" (Lk 1, 37-38). Tako, dajući svoj pristanak Božjoj Riječi, "Marija je postala Isusova majka i, prihvaćajući Božju spasiteljsku volju svim srećem i nezapriječena bilo kakvim grijehom, potpuno se kao Gospodinova službenica posvetila osobi i djelu svoga Sina, pod njim i s njime, milošću svemogućeg Boga" (Svjetlo narodâ, 56).

(Katekizam Katoličke Crkve, 494)

Split, 2013.

Godina LI.

Cijena: 7 kn

Kamen spoticanja

Fatimsko svetište g. 1967. slavilo je 50. obljetnicu Gospinih ukazanja. Za glavno slavlje slilo se u nj milijunsko mnoštvo. Novinari doznali da je ondje i pjesnik iz ondašenjga Sovjetskog Saveza. Kad su ga se dokopali, okružili ga fotografskim aparatima i magnetofonima, želeći doznati kako se osjeća u mnoštvu kakvo nije imao prigode vidjeti u svojoj domovini, u kojoj nije bilo slobode vjere. Nakon brojnih pitanja, pjesnik je zastao i kratko rekao: "Kad normalan čovjek sve ovo vidi, mora stati, dobro promisliti i tek onda reći!"

Iz ljubavi prema čovjeku, Bog je u vremenu u Kristu i sam čovjekom postao. Crkvi je svojoj povjerio zadaću da čovjeku služi. Tako je izgradila uljudbu zapadnog svijeta i namrla zadivljujuće bogatstvo kulture, znanosti i umjetnosti. Nepobitna je činjenica da je ta najstarija ustanova u hrvatskom narodu očuvala hrvatski narod i sve ono što ga čini da on jest upravo ono što jest. Zahvaljujući Katoličkoj Crkvi koja je "od stoljeća sedmog" puk svoj kraj jadranskih žala prosvjećivala, hrabrila i podržavala, hrvatski narod očuvao je svoje ime, svoj dom i domo-

vinu, jezik, povijest i kulturu te toliko toga čime se malo koji narod na svijetu može podičiti. Vrednote koje je Crkva promicala ne samo da su hrvatski narod održale nego su mu i sigurno jamstvo za blagoslovljenu budućnost. Zato se Crkva trudi prepoznati znakove vremena i bilo naroda u kojemu živi i biti mu svjetionik u borbi sa svim nedaćama na koje nailazi. U tom je uporna i danas, bez obzira što je proglašavaju kočnicom napretka, a njezine članove netolerantima. Čega se sve tako nije moglo zadnjih dana čuti o njoj, njezinim predvodnicima i vjernicima, a da pri tom mjerodavne ustanove za zaštitu različitih prava i ravnopravnosti uopće nisu reagirale?! Proizlazi da ponižavanje, ismijavanje i degradiranje kršćanstva postaje znakom "slobode", a mržnja kršćanstva ili strah od njega jedini općepribvatljiv oblik diskriminacije.

Iako je poziv i poslanje Crkve biti glas onih koji su bez glasa, u obrani obitelji i njezinih neotuđivih prava ona postade "kamen spoticanja" i znak protivljenja. Nakon što sve to normalan čovjek čuje i vidi, treba li mu uopće stajati i promišljati kako bi mogao donijeti razborit sud ili, možda, može odmah reći: "Oče, oprostí im, jer ne znaju što čine" (Lk 23, 34)!?

UREDNIK

Poseban dar

Francuski pokret *Obitelji misionari "Evangelje života"* nedavno je poduzeo pothvat *Pedeset tisuća krunica za obitelj i život*. Utemeljitelj pokreta H. Lelièvre obrazlaže kako se time žele suprotstaviti onima koji gledaju "minirati" obitelj, kao što je ustvrdio Benedikt XVI. u Libanonu 15. rujna 2012., i težnjama protiv života o kojima govori okružnica *Evangelje života*. Prijedlog o dijeljenju krunica s tom izričitom nakanom nastao je da bi one došle u svaku obitelj, prvo mjesto gdje se prihvaća vjera. (MdD)

68. lurdsko ozdravljenje

A. Catella, biskup talijanske biskupije Casale Monferrato izabrao je nadnevak početka Godine vjere, 11. listopada 2012., da potpiše odluku kojom izjavljuje da je "ozdravljenje s. Luigine Traverso, koje se dogodilo 23. srpnja 1965., čudesno i mora biti pripisano zagovoru bl. Djevice Marije Bezgrešne". Izrazio je želju da će to "biti od pomoći vjere kršćanskog puka". U isto vrijeme o čudu je obavijestio svoje vjernike i mons. M. Canessa, biskup Tortone, u kojoj je s. L. Traverso g. 1934. rođena. (MdD)

Posvećena obnovljena katedrala

Dvije godine nakon terorističkog čina u kojemu je u svetom prostoru život izgubilo 58 osoba, ponovno je 15. prosinca posvećena obnovljena sirokatolička katedrala u Bagdadu, u Iraku, posvećena Gospi od trajne pomoći. Misu i obred predvodio je kardinal L. Sandri. (GK)

Oskvrnjena Gospina slika

U poljskomu Gospinu nacionalnom svetištu na Jasnoj Gori kraj Czestochowe neki provalnik ušao je u kapelu sa starom slikom Gospe Jasnogorske i bacio na nju dvije posude s nitroglicerinskom bojom, koja se razlila po svetoj slici i ostalim dijelovima oltara i oko njega. Budući da je sveta slika pod staklom,

Vraćen stari sjaj

Nakon temeljite obnove, koja je trajala deset godina, bazilika sv. Krunice u Lurdu, koja se diže odmah iznad špilje ukazanja, opet je zadobila prvotni sjaj. Podsjećamo da je sa Zdravomarijom prošle godine u Lurdu završilo trogodište krunice: 2010. godina bila je u *Znak križa*; 2011. u znaku *Očenaša* i prošla u *Zdravomarije*. Usmjerenje je za sve hodočasnike bilo za prošlu godinu naučiti moliti krunicu zajedno s Bernardicom. (MdD)

boja ju nije oštetila, ali se tragovi vide po okviru, žezlu i jabuci - Gospinim kraljevskim znakovima, po zlatnoj ruži, srcu i krunici bl. Ivana Pavla II. koje je darovao Gospi, a brazgotine se primjećuju i na staklu. (KT)

Marijinim slazama

Papinska međunarodna marijanska akademija sa sjedištem u Rimu od 23. do 30. rujna organizira studijske dane u Svetoj Zemlji na temu *Na mjestima Marije, Majke Isusove*. Koji žele sudjelovati, mogu se prijaviti do 30. travnja 2013., uz cijeno od 1300 eura (+250 eura za jednokrevetnu sobu), na adresu: Pontificia Academia Mariana Internationalis, Via Merulana 124/b, 00185 Roma, tel. (06) 70-373-235, e-pošta: pami.vat@gmail.com (W)

Izazov za Radio Mariju

Krajem prosinca 2012. vodstvo Svjetske obitelji Radija Marije, udruge koja okuplja i ravna više od 60 radijskih postaja diljem svijeta, razmotrilo je svoje djelovanje kroz proteklih 12 mjeseci i suočilo se s izazovima na koje će naići u idućem trogodištu. Predsjednik E. Ferrario izjavio je da će g. 2012. ostati u sjećanju kao veoma pozitivna za brojne važne događaje, među kojima je prvi V. svjetski simpozij *Hod vjere, poslanje i ljubav*, održan početkom listopada u Collevalenzi. Bio je to trenutak sučeljavanja predsjednika i ravnatelja 64 postaje Radija Marija u svijetu i prigoda za predstavnike postaja koje će uskoro početi raditi. Navijestio je i *Mariatona*, događaj u programu za svibanj, koji će pomoći nastanak novih radijskih postaja, poduprijeti siromašnije i nastojati povećati njihov broj. Uskoro će početi s radom 15 novih postaja u: Kosovu, Irskoj, Letoniji, Makedoniji i Crnoj Gori u Europi, u Haitiju i Hondurasu u Americi, dok će se u Africi njima 17 pridružiti još

Ekvatorijalna Gvineja, Liberija, Madagaskar, Mali, Nigerija i Republika Gvineja. Najveći je izazov Azija, s radijem u Armeniji i u Kini. Trenutačno Radio Marija djeluje u trećini država svijeta, ali ga čekaju veliki izazovi u državama u kojima su katolici manjina. (Z)

Hodočašće svake prve subote

Venecijanski nadb. F. Moraglia svake prve subote u mjesecu ujutro tijekom Godine vjere poziva svoje vjernike na marijansko hodočašće. Prvo je sazvano 5. siječnja u župi sv. Marije od Mira u Mestrima, gdje je upriličeno misno slavlje, a krenulo je zajedno s nadbiskupom, odgojiteljima i bogoslovima u procesiji na čelu s Gospinom slikom. (Z)

Idi pa i ti i čini tako

To je tema poruke Benedikta XVI. za 21. Svjetski dan bolesnika koji se posebno slavi na blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače u marijanskom svetištu u Altöttingu, u Njemačkoj. Taj dan "za sve je trenutak žarke molitve, dijeljenja, prikazivanja patnje za dobro Crkve i opomena svima da u bolesnu bratovu licu prepoznaju sveto lice trpećega Krista, koji je trpljenjem, smrću i uskrsnućem spasio svijet", piše Papa. (VIS)

9. MarijaFest

Slovenska provincija sv. Josipa franjevac konventualaca i samostan i svetište na Ptujskoj Gori raspisali su međunarodni natječaj za 9. MarijaFest koji će se održati 11. svibnja u bazilici na Ptujskoj Gori. Radove treba poslati do 16. veljače na: Minoritski samostan Matere Božje, za MARIJAFEST, Ptujaska Gora 40, SLO-2323 Ptujaska Gora, Slovenija. Dodatne obavijesti mogu se dobiti kod rektora bazilike o. Janeza Šamperla, janez.samperl@rkc.si, a tekst natječaja dostupan je na: <http://www.ptujskagora.eu/sl/news/show/1770.html> (IKA)

"Idi pa i ti čini tako!"

(Lk 10, 37)

Godina vjere koju proživljavamo tvori milosnu prigodu za povećanje služenja ljubavi u našim crkvenim zajednicama, da bi svaki pojedinac mogao biti dobar Samaritanac prema drugome, prema onome koji je kraj nas. Kad je riječ o tome, htio bih ovdje podsjetiti na neke likove, među bezbrojnim u povijesti Crkve, koje su pomogle bolesnim osobama vrednovati trpljenje na ljudskom i duhovnom području, kako bi bile primjer i poticaj. Sv. Terezija od Djeteta Isusa i od Svetog Lica, "stručnjak *scientia amoris*" (Ivan Pavao II., Apost. pismo *Novo Millennio ineunte*, 42), znala je živjeti "u duboku sjeđinjenju s Mukom Isusovom" bolest koja ju je dovela "do smrti preko velikih trpljenja" (*Opća audijencija*, 6. travnja 2011.). Časni Luigi Novarese, o kojemu mnogi još i danas čuvaju živo sjećanje, u svome služenju upozorio je na poseban način na važnost molitve za bolesnike te s bolesnicima i patnicima, koje je često pratio u marijanska svetišta, na poseban način u lurdsku špilju. Dirnut ljubavlju prema bližnjemu, Raoul Follereau posvetio je svoj život skrbi za osobe pogođene Hansenovom bolešću sve do krajnjih područja planeta, promičući među ostalim Svjetski dan protiv gube. Bl. Terezija iz Kalkute započinjala je stalno svoj dan susrećući Isusa u Euharistiji, da bi zatim izašla na ulice s krunicom u ruci kako bi susretala i

služila Gospodina nazočna u patnicima, posebno u onima koji "nisu željeni, nisu ljubljani, nisu zbrinuti". Sv. Ana Schäffer iz Mindelstetтена znala je, i ona, na primjeran način sjediniti svoja trpljenja s Kristovim: "postelja boli postade... samostanskom ćelijom i trpljenje satka njezino misionarsko služenje... Ojačana svagdanjom pričešću, postade neumorno oruđe zagovora u molitvi i odsjev ljubavi Božje za mnoge osobe koje su tražile njezin savjet" (*Homilija za kanonizaciju*, 21. listopada 2012.). U Evandelju se ističe lik bl. Djevice Marije, koja slijedi Sina patnika sve do najveće žrtve na Golgoti. Ona nikad ne gubi nadu u Božju pobjedu nad zlom, nad bolju i nad smrću, i zna prihvatiti istim zagrljajem vjere i ljubavi Sina Božjega rođena u betlehemske špilji i umrla na križu. Njezino čvrsto pouzdanje u božansku moć biva osvijetljeno uskrsnućem Kristovim, koje daruje nadu onome koji se nalazi u patnji i obnavlja sigurnost Gospodnje blizine i utjehe.

Želio bih na kraju uputiti svoju misao živoga priznanja i ohrabrenja zdravstvenim katoličkim ustanovama i samu civilnom društvu, biskupijama, kršćanskim zajednicama, redovničkim obiteljima koje rade u zdravstvenom pastoralu, udrugama zdravstvenih radnika i dragovoljcima. Neka u svima raste svijest da "u materinskom i velikodušnom dočekivanju svakoga ljudskog života, napose onog nejaka ili bolesna, Crkva danas živi temeljnu vrijednost svog poslanja" (Ivan Pavao II., Poslijes. apost. pob. *Christifideles laici*, 38).

BENEDIKT XVI.

(Iz Poruke za XXI. svjetski dan bolesnika, u Vatikanu, 2. siječnja 2013.)

Povjera zaštite života

Blažena Djevice Marijo,
Prečista Majko Božja, Bezgrešna Djevice,
u tvoje ruke povjeravam
zaštitu civilizacije života i ljubavi.
Živimo u teškim vremenima masovnog i
globalnog nasrtaja civilizacije smrti
koja guta bezbrojna nevina ljudska bića -
nerođenu djecu, stare i bolesne.
Majko našega Otkupitelja,
potpuno smo svjesni da sami
ne možemo dobiti ovu globalnu bitku.
Stani na čelo naših udruženja
za zaštitu života i vodi nas!
Zaštititi život! Sačuvaj obitelj! Jačaj nas!
Kod svoga Sina isprosi
pobjedu civilizacije života i ljubavi!

(Iz molitve na Jasnoj Gori, 28. siječnja 2012.)

Marijina vjera i Gospodinovo prikazanje

Već prije nego je rodila, Marija je naučila sebe prikazivati, a to je bilo i ključ njezina života i odnosa s Bogom. Živeći zajedništvo s Bogom koje nije bilo legalističko, nego zajedništvo vjere, Marija je ostvarivala uvijek intenzivnije prikazanje Bogu. Njoj koja je doživljavala neposrednom Božju blizinu kao bliskost Oca koji ljubi, nije bilo ništa strano prikazati i vlastitoga Sina, jer on je bio čisti i nezasluženi Božji dar pred kojim se klanjala u zahvalnosti. Osim toga, on je bio i Sin Božji te je samo Bogu vraćala ono što je primila. No ne ispunjava samo formalnu stavku Zakona prikazujući žrtvu za svoje očišćenje, premda njoj koja je sva čista ne treba takva prinosa, pogotovo što je njezina neporočna čistoća bila dodatno posvećena djevičanskim rođenjem. Jednako tako ona nema potrebu otkupiti svoga Sina od Boga, nego naprotiv Bogu ga posvećuje svjesna da on Bogu pripada ne samo po Zakonu nego u stvarnosti jer je pravi Sin Božji. A uostalom mogla je za svoga Sina bilo gdje u Palestini dati otkupninu, no njoj je primarnije njega prikazati nego otkupiti za sebe. Tim činom potpuno ga predaje Bogu i poslanju koje ima izvršiti. Nije imala potrebu steći pravo na Dijete koje joj je Bog dao, nego prije svega Bogu zahvaliti i njemu ga prikazati u vjeri razmatrajući otkupljenje koje ima izvršiti. Nije stjecala pravo nad Djetetom kao da je Boga

htjela razvlastiti, znala je da smisao odredbi o otkupu prvorođenaca nije bio da se Boga obespravi. Smisao je, naprotiv, bio da u svojoj pobožnosti i poštovanju prema Bogu skrbi za povjerenom dijete. Zato ga i prikazuje u Hramu Bogu znajući da je to pravi smisao i da je zato primila takav dar života i majčinstva kako bi nastavila skrbiti na zemlji za život božanskog Dječaka.

OČITOVANJE GOSPODINJE

Gospodinovo prikazanje bio je jedan u nizu od otajstvenih događaja očitovanja svijetu, koje je počelo već od rođenja, čemu su bili svjedoci mudraci s istoka za poganske narode, kao što su bili betlehemske pastiri, starac Šimun i proročica Ana za Židove. Premda se Gospodinovo očitovanje događalo u posvemašnjoj skrovitosti i poniznosti, jer su ga mogli uočiti samo oči jednostavnih, svetih i Bogu posvećenih, bilo je rječito jer se radi o onima kojima je Duh Sveti dao da u Betlehemskom dječaku prepoznaju Boga.

Marija ga zato prikazuje u vjeri, jer ga je po njoj primila te se snagom vjere odriče prava na nj kako bi ga mogla nakon posvemašnjeg odricanja još cjelovitije primiti. Prikazanjem otkriva i prihvaća istinu o njemu kao žrtvi za grijehe i otkupitelju ljudskog roda. Spoznajući ga kao Spasitelja s njime je primila i otkupljeni ljudski rod, budući da je on postao otkupnina za mnoge. Tako nije išla u Hram kako bi počela polagati isključivo pravo na Sina Božjeg, nego da u poniznosti zahvali Bogu što joj je u potpunosti otkrio svoje otajstvo te što je dobila dar odgajati njegova Sina u svojoj obitelji, držati ga na svome krilu i podizati u svom domu.

No, s druge strane, bila je naznaka da u vjeri prihvaća sve što se ima dogoditi s njezinim Sinom. Dok ga je u naručju nosila u Hram, u biti je vjerom za njim hodila, sluteći otajstvo otkupljenja koje se ima upravo tu zbiti, kad on bude prikazan Ocu za spas čovječanstva. Vjerom koju je imala, i sama je bila proročica te joj Šimunove riječi nisu bile novost, nego potvrda otajstvenog osjećaja koji je imala u duši. Proročki je vidjela i znala što se ima zbiti kasnije, sukladno svemu što je naviješteno, jer je i primila Sina da bude prikazan za spas svijeta, kako bi svojim prikazanjem i žrtvom zamijenio žrtve životinja koje se prikazuju u Hramu.

PRIKAZANJE KAO ZNAK

Marija je Bogu prikazala svoga prvorođenca znajući da on treba biti znak posvećenja ljudskoga roda. No to što je znak osporavan, znala je dobro da to znači i sredstvo posvećenja, zbog čega je njoj prorečeno da će joj mač boli probosti dušu. I koliko god je za Mariju proces prikazanja Bogu, osobnog ili Sinova, bio iznimna radost koja osmišljava život, toliko je s druge strane bio bolan jer je označavao i sukob sa

svijetom i njegovim mentalitetom koji najčešće iziskuje žrtvu, odricanje i patnju. Prikazanje Bogu je čin kojim ne dopušta svijetu da se domogne onoga što je Božje, tj. da ga svijet ne zaguši. Prikazanje Bogu je čin suprotstavljanja drskosti svijeta koji bi htio čak samoga Stvoritelja osporiti u svijetu i ukloniti iz njega. Umjesto puta podložnosti Bogu, svijet izabire put prevlasti nad Bogom i božanskim, čemu se može oprijeti samo onaj tko se iskreno Bogu prikazuje, svjedočeći kako je stvoreni svijet Božje vlasništvo te u potpunoj ovisnosti o Bogu. Proces odvajanja od svijeta i prikazivanja Bogu morao je biti bolan, jer svijet zaražen sebeljubljem protivni se onima koji ga žele privesti k Bogu. Svijet započinje sukob i nameće rat onima koji Boga žele primiti, koji ne prihvaćaju prizemljenu logiku života. No drugog puta nije bilo te je Marija imala učiniti taj korak, kako bi svaka ljudska noga koja se Bogu iskreno prikazuje mogla imati svjetlo na putu i putokaz otiska stopala Onoga koji je bio prikazan u Hramu i postavljen za znak, oslobadajući se tako svijeta i hodeći k Bogu. Usprkos naviještenoj boli, ona svoga Sina prikazuje s ljubavlju, jer samo ljubav može osmisliti prikazanje, nadahnuti žrtvu i izliječiti ranu boli. Prigoda je ovo da svaki kršćanin proces vlastitog prikazanja sagledava u vjeri poput Marije koja prikazuje Isusa. Kao što je prikazani Gospodin znak osporavan, tako su i kršćani znak u svijetu koji odbacuje Boga i odvraća ljude od prikazanja Bogu. Ni nama nema drugog puta nego moliti nebesku Majku da po njoj budemo i sami prikazani za znak spasenja ljudima svoga naraštaja.

Ivan BODROŽIĆ

Drugovi i druge udruge

Pričala mi davno stara učiteljica. Poslije “oslobođenja” našla se u neprilici. Novi joj šefovi dali na znanje da joj prijeti otkaz bude li “upražnjavala religiju”. Shvatila ozbiljno i bila zabrinuta jer je obitelj ovisila o njezinoj plaći. Izrekla nevolju župniku, a on joj odrecitirao onu Isusovu: “Tko se odreće mene pred ljudima, odreći će se i ja njega pred svojim Ocem, koji je na nebesima!” (Mt 10, 33). Dok se toga preda mnom prisjećala, iz dobrih očiju kao da joj je opet izvirio strah: “Nastavila sam ići u crkvu, ali uvijek sa strepnjom da će mi u školi jednog jutra jednostavno zatvoriti vrata!” A to bi se, valjda, i dogodilo da im nije bila vrlo potrebna: animirala je i organizirala mnoge aktivnosti i priredbe, među njima i analfabetски tečaj koji je bio potreban i nekima od “glavešina”!

TEČAJ OPISMENJAVANJA

Možda bi ista “kvaka” mogla danas, gotovo 70 godina kasnije, izvući Ministra prosvjete. Ako mu zaškripi ministarska fotelja, može otvoriti tečaj opismenjavanja za hrvatske biskupe na čelu s kardinalom J. Bozanićem. I napokon ih poučiti kako će pročitati njegov famozni kurikulum (ima li ta riječ veze s onom “kukuriku”?!), a ne da im ga čitaju naopako oni opaki drozdovi-grozdovi, koje bi Mini-star najradije zgnječio ili zdrobio, a grozdovi za to i služe, jer su se drznuli

zaviriti u “preporučenu literaturu” namijenjenu samo simpatizerima.

No, samo nekoliko dana kasnije, Mini-star je tužno zaključio da baš i nema velikih izgleda za takav angažman. Nekako se uvjerio da biskupi ipak nisu nepismeni, nego su sami baš namjerno, a to znači zlonamjerno, krivo pročitali. Tako se Ministru još jednom potvrdila omiljena marksistička teza o religiji koja je: ili “plod zaostale svijesti” (benigni tumor), ili “opijum za narod” (maligni tumor). Rečeno pučki i bez rukavica: religiozni ljudi su tupani ili mangupi. Ministar se, kao brižan političar i savjestan liječnik, bio ponadao da biskupi boluju od dobroćudnog tumora, a onda se, na svoju veliku žalost, uvjerio da su ipak zahvaćeni zloćudnim karcinomom i nema im pomoći. Iako je izjavio da više neće “ni sekundice” potrošiti na ta glupa protivljenja, gotovo je svakog dana našao vremena da o tome iznjedri za medije poneki svoj novi “biser”!

BIJES NA UDRUGE

A možda i ne bi da je ostalo na biskupima, ali su iz njihove "srednjovjekovne" magle iskočile neke vrlo neugodne građanske udruge. Dok Ministar s njima kontaktira onako na silu i s visine, i kad se udostoji s njima čak malo posvađati ili im dijeliti lekcije, lako je bilo uočiti da ne može sakriti indignaciju, nestrpljivi bijes pa i više od toga. Tko li je uopće izmislio te udruge? Ne bi li svijet bez njih bio ljepši? Kao i bez - komaraca! Svojim izrazom lica "poslije uboda komarca" Ministar je podsjetio na svoga barem dvostrukog - po funkciji i po profesiji (a možda i po više toga) kolegu, onoga koji je nekoliko mjeseci prije bio iskopao biser "dvaju zakona": jedan strogi za Hrvate konzervativce iz 20. st. (ovaj mu je kolega izdašniji, on biskupe svrstava u srednji vijek!) i drugi (zakon) za emancipirane Hrvate 21. stoljeća. Pogađate, to je onaj kome je bilo malo preuzeti brigu za "zdravstvo" pa je podmetnuo pleća pod svekoliko zdravlje nacije, a sada upravo radi na tome da medicinski potpomognutom oplodnjom podari Zagrebu gradonačelnika! I on je, s jednakim žarom u očima, bjesnio na udruge, tamo neke "embrije-vigilarce", jer su ga uporno podsjećali da smo svi bili - embrij! Zanimljivo je s koliko žestine ti drugovi bjesne na udruge! Osobito na one "druge", tj. drukčije. Blažena vremena kad su takve bile zabranjene! Osobito katoličke. Kad je mladi skojevac mogao tražiti da se kolega izbaci sa studija zato što je sudjelovao na susretu mladih kršćana u Rimu. Komunisti su još nekako i otpjeli, kao nužno zlo, biskupe, popove i "opaticе". Ali te mračne crkvenjake, klerikalne laike! Na njih su imali alergiju i mislili da su ih znavijek poko-

pali, ali, gle: danas te udruge - nevladine, civilnog društva, i, kako se sve zovu, - niču kao gljive. Još se nekako i može probaviti one jestive s lijeva. Poput one što je u svoje vrijeme demonstrirala nešto na Kaptolu, naravno protiv "Kaptola", a bilo ih je 7 ili 8, toliko ih u toj udruzi zapravo ima. Raširile se koliko god su mogle da popune objektiv, odnosno ekran. I gotovo ih svi mediji zabilježili. I HRT-ovi dnevници. Ali kad je prije nekoliko godina prikupljeno nekoliko desetaka tisuća potpisa protiv one zloćudne serije "Zlikavci", s HTV-a je došao odgovor u stilu: Kome smeta, može isključiti program! Ma, zamislite, kao da se potužite upravi vodovoda da vam dostavlja prljavu vodu, a ona vam odgovori da možete - zatvoriti slavinu! Ponajbolji komentar koji sam o ovoj ministrijadi odnekud prepisao, glasi: *Ministra Jovanovića zapravo cijelo ovo vrijeme ne zanimaju činjenice, pa je u strahu od njih što biskupima, što građanskim udrugama odbio prijam te uskratio mogućnost dijaloga koji su tražili. Politika zaoštavanja namjesto dijaloga, koju je i na mnogim drugim područjima pokazao, dovela je i do nevidene medijske harange protiv svih koji drugačije misle, harange koja više podsjeća na 1946. nego na 2013. godinu.* Ne znam autora!

ZANIMLJIVOST KOMENTARA

Spomenimo ovdje i dva tipa komentara koji su se kroz medije ponavljali minulih tjedana. Neki su bili očito dobronamjerni, neki zlonamjerni, a neki i - neutralni: a) Gdje je Crkva bila dosad? I zar nema i važnijih nevolja, kao nezaposlenost, rad nedjeljom? Dobronamjernima se može priznati da su barem djelomično u

pravu, a zlonamjernima da su mnogi od njih aklamacijom dočekali Božanićev "grijež struktura" i da su, barem neki od njih, jednako glasno zamjerali Crkvi kad se zalagala za zakonsku regulaciju nedjeljnog rada - da se petlja u ono što nije njezin posao!

b) Kardinal, ministar i televizija (mediji) ukrali su nam Božić! Priznajem da ni meni nije bilo milo što su "spolne teme" stršile u božićnim propovijedima i porukama. Ali, treba li podsjetiti da božićnih dana u medijima dominiraju i teme o siromasima, gladnima, beskućnicima, pučkim kuhinjama i različitim karitativnim pothvatima?! I svi držimo da je to za pohvalu. Ne te nevolje, nego dobra volja da se nevoljnici preporuča ljudskoj dobroti. I već se na drugi dan Božića u liturgiji pojavljuje crvena boja mučeničke krvi mladića Stjepana, a zatim i krv nevine djece. Kad nas mediji uvelike izvješćuju kako mladenačka krv teče u bezumnim ratovima i samoubilačkim napadima po svijetu, ali se, često pomiješana opijatima, proljeva i po našim krvavim cestama, i kad nam ti isti mediji uvelike prešućuju da se krv nevine djece "medicinskim potpomaganjem" proljeva i zamrzava po našim bolnicama, je li i to - "krađa Božića"?! Ili ga krademo sami sebi?

Isus se rodio u štali, da bi "štalu" ovoga svijeta preobrazio u svijetli hram. No, bez nas neće, a mi bez njega ne možemo. Bez njega zemlja na što bi spala? Bila bi "obična, mala, jedna" - štala!

Molimo uz Dan života, Dan Bogu posvećenog života i uz Dan bolesnika na blagdan Gospe Lurdske, da nam Gospa naša izmoli zdravlje - "duše i tijela". Osobito duše!

Stanko JERČIĆ

Gospin vlasak

Adiantum capillus veneris

Ime biljke *Gospin vlasak*, *Gospina kosa*, *lašček Device Marije* ili *lasci Device Marije* izvedeno je u hrvatskom i u brojnim drugim jezicima iz njezina izgleda. Na latinskom se zove *capillus veneris*, jer tanke, vitke crne grančice te vrlo nježne paprati lepeza-stih listova podsjećaju na kosu. Voli vlažna i sjenovita mjesta sredozemnog područja, a raste kraj toplih vrela. Stručno ime *adiantum* složenica je od *a* = ne i *diainein* = pomoćiti. Ako se, naime, umoči u vodu i zatim izvađi, lišće ostane suho. Time se ime biljke može objasniti: bila je među nama, ali se s našim svijetom nije poistovjetila.

Biljka je služila u starini kao lijek za bolesti dišnih organa i sredstvo za pospješenje rasta kose. U ljekarnama je bilo pet vrsta lijekova za kosu.

Mario CRVENKA

Govor Neba

Austrijski pisac Franz Werfel u poznatom romanu *Bernardičina pjesan* opjevao je Gospina ukazanja maloj Bernardici u Lurdu. I njegov slučaj još je jedan dokaz kako Bog i po krivim crtama pravo piše! Riječ je o čovjeku židovskog podrijetla, koji je rođen u Pragu, jednako kao i Franz Kafka (†1924.) i Rainer Maria Rilke (†1926.). U bijegu pred nacistima iz Beča g. 1938. dospio je u Lurd. Sa svojom suprugom Almom ostao je ondje neko vrijeme. Nije mogao a da ne primijeti hodočasnička mnoštva koja su i u ono doba hrlila u lurdsko Gospino svetište. Zanimao se tako i za lurdska ukazanja, u njih se upleo i pomno ih istraživao te učinio zavjet: ako živ i zdrav preplovi Atlantski ocean i doprije u Ameriku, iz zahval-

nosti će napisati roman o svim događajima u Lurdu vezanim uza sv. Bernardicu.

I pošlo je Židovu željeno za rukom. Bijeg mu se posrećio. Krenuo je preko Portugala. Ne smijemo smetnuti s uma da je Portugal bio pošteđen od strahota razaranja II. svjetskog rata. Ta zemlja za to zahvalna je Gospi, kojoj su je posvetili portugalski biskupi, upravo prema naputku fatimskih vidjelaca.

Napokon je Werfel stao na američko tlo. Ono što je obećao, učinio je. Napisao je g. 1941. roman, a nedugo nakon toga snimljen je prema njemu i film koji je u svoje doba pobrao desetak najvećih filmskih nagrada u Americi.

Werfel jasno kaže: "Za one koji vjeruju, nepotreban je bilo kakav tumač, a za one koji ne vjeruju, nikakvo tumačenje nije moguće." Njegov roman o Lurdu zapravo je zanosni himan duhovnom smislu ovoga svijeta. Na jednostavnu primjeru u njemu je pokazao kako u našem skeptičnu i bezbožnu svijetu djeluju božanske sile te kako one iznad običnih ljudskih mjerila izdižu jedan neuk, gotovo nepismen ali genijalan stvor. Baš kao što se to dogodilo sa svima koji su se upustili u avanturu s Nebom, počevši od starozavjetnih proroka, Isusovih učenika i nakon njih brojnih Božjih ugodnika tijekom čitave povijesti Crkve i svijeta. Ti pojedinci najbolji su dokaz kako je za život svakog čovjeka i čitavog svijeta nužna i opstojnost jedne božanske protege.

K. JOLIĆ

Petar Časni o Djevici Mariji

Još jedan svijetli lik u tzv. mračnom srednjem vijeku. Dvanaesto stoljeće bilježi ime francuskog benediktinca *Petra Časnog*, upravitelja poznate opatije Cluny. Ime "Časni" vjerojatno je zaslužio po čestitu životu i časnu djelovanju. Strog prema sebi i pun razumijevanja prema drugima. Pravi učenik Kristov, oštroman i uravnotežen, promicatelj mira i razumijevanja. Da bi mogao raspravljati s onima koji drukčije vjeruju, daje prevesti Kuran na latinski. U Crkvi i u društvu vješt je diplomat, duhovnik široke ljudskosti, brine se za vjerno opsluživanje benediktinskog pravila života i pritom tvrdi: pravilo je podložno ljubavi, ljubav je iznad pravila.

Petar je rođen g. 1094. u uglednoj obitelji u Auvergne, u srednjoj Francuskoj. U mladosti pristupa benediktincima, kod kojih postiže humanističku i bogoslovsku naobrazbu. Suvremenik je i prijatelj sv. Bernarda. Mudro je vodio opatiju u Cluniju 34 godine, sve do smrti, na Božić 1156. Njegov životopisac zapisa: "Ljubitelj mira, na dan mira, postiže mir u slavi Božjoj."

PUNINA MILOSTI

U svojim bogoslovnim spisima Petar Časni raspravlja o mnogim vidovima Božjeg otajstva, o Kristu izvoru spasenja i sakramentima sredstvima spasenja. Svoje bogoslovlje temelji na molitvi, posebno onoj liturgijskoj. Iz njegovih poslanica dolazi na vidjelo problematika

ondašnjeg vremena, dragocjeno svjedočanstvo građanskoga i crkvenog života. O bl. Djevici Mariji govori uvijek u odnosu na Krista Otkupitelja i njegovo djelo spasenja. Tragovi tih misli sadržani su u njegovim pismima, bogoslužnim tekstovima i uredbama benediktinskog načina života.

U tim spisima dolazi do izražaja njegova teološka uravnoteženost pri definiranju Marijina lika i uloge u Božjem programu spasenja. Vjerojatno zbog pretjerivanja u marijanskoj pobožnosti, Petar Časni povlači jasnu liniju i zastupa drevni nauk Crkve. Mariji pripada mjesto koje je zajamčeno vjerom i predajom Crkve kroz stoljeća. Tako, npr., kad je riječ o "punini milosti", on razlikuje ono što se pripisuje Kristu "u kojem je nastanjena sva punina milosti i istine" (Kol 1, 19) od onoga što se može pripisati njegovoj majci koju je Božji poslanik pozdravio riječima "milosti puna" (Lk 1, 28). Samo Utjelovljena Riječ, Logos i Sin Božji po svojoj naravi posjeduje puninu milosti. Marija je ona koja je u svom krilu nosila Isusa, Sina Božjega puna milosti i istine.

MARIJINA ULOGA

Petar Časni drži da Marija nije bila sveznajuća. Na temelju novozavjetnih svjedočanstava, ne može se tvrditi da je potpuno razumjela otajstvo svoga Sina. To biva jasno iz evandeoskih prizora koji opisuju događaje dvanaestogodišnjeg Isusa u hramu (Lk 2, 50), čudesan znak kod svadbe u Kani (Iv 2, 4) ili kad ga je rodbina htjela urazumjeti jer se govorilo da je "izvan sebe" (Mk 3, 21). Jednako je tako Marijina spoznaja drukčija od one koju posjeduju anđeli u svojstvu duhovnih

bića i neposrednu gledanju Boga.

Po mišljenju Petra Časnoga, uloga Majke Isusove razlikuje se i od uloge i od službe apostola. Iako je i ona, poput apostola, primila dar Duha Svetoga, nije joj povjerena služba naviještanja, koju su vršili apostoli i njihovi učenici. Oni su primili Isusovu zapovijed da naviještaju radosnu vijest: „*Podite i učinite mojim učenicima sve narode*“ (Mt 28, 19). To pak ne znači, kako bi neki htjeli, da je Petar protivnik uloge žene u Crkvi. Po njegovu mišljenju, i žene u Crkvi imaju važnu, molitvenu ulogu. Pozvane su uzdizati molitve i pohvale duhovne, kako su to činile starozavjetne žene, poput Mrijam, Mojsijeve sestre, Ane, majke Samuelove i Debore.

Petar Časni postavlja jasne granice pravovjerja bez prevlasti osjećaja i pretjerivanja u Marijinim odlikama i povlasticama. Svjestan je izvanredne i jedinstvene uloge koju ima u Božjem programu spasenja:

„Bilo je dostojno da je bila očišćena, posvećena i proslavljena od Duha Svetoga i od Sile Svevišnjega ukoliko je trebala postati majka, roditeljka i bratiteljica svemogućega Sina Božjega.“

U vidu svoje uloge da postane Otkupiteljeva Majka, po izvanrednom Božjem zahvatu bila je pripravljena. Pritom se Petar poziva na prizor navještenja gdje je riječ o Božjem Duhu koji silazi na Mariju i o Sili Svevišnjega koja je osjenjuje. Časni opat ne umanjuje Marijinu veličinu i njezinu izvanrednost. Stavljajući je na pravo mjesto, u ulogu službenice Gospodnje, kako je sama sebe nazvala. Službenici Božjoj iskazuju osjećaje odanosti:

”Zdravo, Djevice blagoslovljena, koja si otjerala prokletstvo. Zdravo, Majko Svevišnjega, zaručnice najkrotkijeg Jaganjca. Ti si svladala zmiju, satrla joj glavu, kad ju je uništio Bog kojega si ti rodila... Sjajna Zvijezdo Danice, koja si raspršila sjene zapada. Zoro što prethodiš suncu, dane koji ne pozna tame... Moli Boga kojega si rodila, da otpusti naš grijeh i, nakon oprostjenja, udijeli nam milost i slavu.”

Ta pozdravna molitva puna divljenja i ushita upravljena je u konačnici Bogu. Krist Otkupitelj, kojega je Marija rodila, pobijedio je sotonu, otklonio prokletstvo i darovao nam oprostjenje kako bismo mogli sudjelovati s njim u njegovu svijetu milosti i slave.

Petar Časni divan je primjer i za kršćane našeg vremena. Njegovo svjedočanstvo poziva nas da uzmogno ujediniti ljubav prema Bogu s ljubavlju prema bližnjemu i neumorno uspostavljamo veze zajedništva i pomirenja (Benedikt XVI).

dar-ko

Neobičan susret

Za pravilno shvaćanje i doživljavanje Marijine uloge u Kristovu otajstvu i u otajstvu Crkve Kristove, istaknuto mjesto zauzima događaj Isusova prikazanja u Hramu, potanko opisan u Lukinu evanđelju 2, 22-40. Tako važan događaj u Isusovu životu dobio je svoje mjesto i u kršćanskom bogoslužju. Slavi se 2. veljače, 40. dan nakon Isusova rođenja. Nazvan je „*hypoπάντε*“ - *susret* jer se u toj prigodi Isus prvi put susreo s Hramom i izabranim predstavnicima Naroda Božjega. Marija i Josip „*donesoše Isusa u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu*“.

PRIPREMA I PRIKAZANJE

Opisani događaj i upotrijebljeni rječnik očituju istinsko prinošenje žrtve Bogu, a proročke riječi navješćuju otkupiteljsko značenje toga događaja za svakoga čovjeka. Tumači evanđeoskih tekstova u novije vrijeme u tom odlomku otkrivaju sve više i više dubinu poruke. Tako upozoravaju da evanđelist ne raspravlja o zakonskom običaju po kome su roditelji trebali „*otkupiti*“ svoga prvorođenca, nego o „*prikazanju Gospodinu*“ i o „*prinošenju žrtve*“. Tu se već naslućuje najava Krista Svećenika, žrtve i žrtvenika novoga saveza, što će preuzeti i posebno razraditi poslanica Hebrejima (9, 11-14).

„Prikazanje“ započelo u Hramu, dovršit će se na Kalvariji. Marija aktivno prikazuje u prinošenju žrtve u Hramu, a pri-

sutna je i kod završnog žrtvovanja na križu. Ona „*trpi okrutno sa svojim Sinom, pridružena svojim majčinskim srcem njegovoj žrtvi, prikazujući Ga Ocu*“ (Marialis cultus). U opisu Isusova prikazanja, Luka obilato koristi žrtveni rječnik, kao što su: „uzeti u ruke“, „dati hvalu“, „blagosloviti“.

U Lukinu isticanju da su se „*navršili dani njihova očišćenja*“, tumači Svetog pisma vide ispunjenje Danijelovih 70 sedmica od navještaja rođenja Ivana Krstitelja do Isusova prikazanja u Hramu. To je vrijeme „*određeno tvome narodu i tvome gradu, da se dokrajči opačina, da se stavi pečat grijehu, da se zadovolji za bezakonje, da se uvede vječna pravednost, da se stavi pečat videnju i prorocima, da se pomaže Sveti nad svetima*“ (Dn 9, 24). Luka želi istaknuti da je došla punina mesijanskog vremena i da se ispunilo vrijeme za ustoličenje Mesije, „*Svetoga nad svetima*“.

To je početak ostvarivanja Malahijina proroštva o danu Gospodnjem i najavi: „*Doći će iznenada u Hram svoj Gospodin koga vi tražite i anđeo saveza koga vi žudite*“ (Mal 3, 1). Prosvijetljeni Duhom Božjim, starac Šimun i proročica Ana prepoznaju to i svjedoče. Time je ispunjen propis zakona da za potvrdu

istinitosti događaja trebaju dva svjedoka. To su vjerodostojni i bogobojazni ljudi koji su iskreno iščekivali „*utjebu Izraela i otkupljenje Jeruzalema*“ (Lk 2, 25. 38).

ZALAZ STAROGA I POČETAK NOVOGA

U Marijinu sinu Šimun vidi i prepoznaje Malahijina „Anđela saveza“ koji će spasiti Obećani narod pa zbog toga zanosno pjeva i blagoslivlje Gospodina. Njegova je pjesma redovita kršćanska večernja molitva koja označava i prati zalaz staroga dana i početak novoga. Na njoj se osjeća iskonski pečat starozavjetne liturgije, ali nas uvodi i u novozavjetnu radost zbog Mesijina dolaska.

Nadahnut Duhom, u Marijinu sinu Šimun prepoznaje ispunjenje četiriju mesijanskih dobara koja su naviještali proroci: Dijete Isus je *mir naš* (Mal 5, 5), *spasenje svijeta* (Iz 2, 22), *svjetlo i slava narodima* (Iz 42, 6). To je vrhunac Staroga zavjeta i svečano uvođenje u ostvarenje obećanja, Novi savez.

Tako u opisu prikazanja u Hramu nalazimo sažetak vesele vijesti, evanđelja. Ta je radosna vijest utemeljena na Isusovu spasiteljskom djelu kojim je pomirio ljude s Bogom, obasjao svijet svojim svjetlom i omogućio svakome koji povjeruje da postane dionik te pobjedničke slave.

I proročica Ana postaje glasna vjesnica te radosne vijesti. Ona je provela većinu svoga života služeći Bogu „*postom i molitvom*“. Za prikazanja u Hramu prišla je Mariji i Isusu, vidjela, prepoznala ostvarenje obećanja te odmah „*počela bvaliti Boga i govoriti o Djetetu svima koji su očekivali otkupljenje Jeruzalema*“ (Lk 2, 38). Time se pribrojila bogobojažnim ženama blagovjesnicama, što ih

Sveto pismo hvali i stavlja za uzor. Prije svih, tu je Marijina rodica sv. Elizabeta, potom „apostol apostola“ i prva navjesticateljica uskrsnuća Isusova Marija Magdalena. Tu su i tri Marije „mironosice“ kao i skupina pobožnih žena koje su pratile Isusa na Kalvariju, a kasnije bile na službu apostolima i prvim kršćanima. Sve su se one okupljale oko Marije, prve vjernice i glasnice radosne vijesti.

SVJETLO I ZNAK OSPORAVAN

Šimun je u prikazanom Djetetu prepoznao Poslanika Božjega koji će spasiti narod i privesti ga k Bogu. Zbog toga pjeva zanosan hvalospjev Božjoj naklonosti i zahvaljuje mu na tom daru.

Nakon dužne zahvale Bogu, Šimun izriče svoj blagoslov i roditeljima, osobito djetetovoj majci. Ali, taj neobični blagoslov postaje neočekivan navještaj otajstva križa, što će zadesiti Dijete i njegovu Majku, ali i postati „*znak osporavan*“ za sve ljude do kraja svijeta, među kojima će uvijek biti i onih koji će mu se protiviti. „*Ovaj je, evo, postavljen za propast i za uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - a tebi će samoj mač probosti dušu da bi se otkrile misli mnogih srdaca*“ (Lk 2, 34-35). Marija je i te riječi dobro *zapamtila i razmišljala o njima u svom srcu*. A samo zbog toga jer je bila istinski ponizna službenica Božja, mogla je podnijeti ubod toga mača i pridružiti se do kraja žrtvi svoga Sina. Tako je Marija postala uzor i zagovornica svim patnicima. Zajedno s njom vjernici i danas prinose Bogu nekrvnu žrtvu na oltaru kao znak pomirenja i prosvjetljenja svih ljudi. Noseći svijeće u rukama, radosno hrle Bogu ususret ključići ispovijedaju svoju vjeru.

Marko BABIĆ

Gospine zaruke

Iako evanđelja ne donose dovoljno podataka o Gospinu životu prije Blagovijesti, kršćanski umjetnici "snašli" su se u oslikavanju marijanskih prizora toga doba. Kad je anđeo Gabrijel navijestio Mariji da će začeti Sina Božjega, "njegova majka Marija bijaše zaručena s Josipom" (Mt 1, 18). Evanđelist Luka precizira da je on "iz Davidove kuće" i da mu "je bilo ime Josip" (Lk 1, 27). Ti svetopisamski tekstovi bili su povod umjetnicima da oslikaju obred zaruka koji se kod Židova svečano obavljao uz predaju zaručnog prstena.

APOKRIFNA VRELA

Budući da obred zaruka nije opisan u evanđeljima, kršćanski umjetnici pronašli su nadahnuće za taj čin u apokrifnim spisima, osobito u *Jakovljevu prvoevanđelju*. U njemu se spominju Marijini roditelji Joakim i Ana, opisuje se život Marijin i njezina zaručnika Josipa. Jednom Joakim prinosiso žrtvu za svoju obitelj. Nakon toga, iako nerotkinja, Ana je začela i rodila Mariju. Poslije smrti roditelja, Marija je provela djetinjstvo u Hramu. Prema drevnom običaju, kad je za to došlo vrijeme, svećenik je, kao Marijin skrbnik, najavio zaruke. Javilo se mnoštvo prosaca, pa je svećenik odabir prepustio Božjoj odluci: Svaki prosac morao je osjeći štap, a koji ga procvala donese na dan zaruka, postat će Marijin zaručnik. I Josipov je štap procvao. Najpoznatiji primjer Marijinih zaruka

prema sadržaju *Jakovljeva prvoevanđelja* naslikao je umbrijski umjetnik *Pietro Vannucci*, poznatiji kao *Pietro Perugino* (1446.-1524.), za kapelu Svetog Prstena (Sacro Anello) u lijevoj lađi katedrale sv. Lovre (San Lorenzo) u Perugi. U njoj se, prema predaji, nalazi zaručnički prsten bl. Djevice Marije od kalcedonskoga oniksa, koji je iz samostanske crkve sv. Franje Asiškoga u mjestu Chiusi, gdje se čuvao preko pet stoljeća, potajno g. 1473. ukrao njemački redovnik Vinterio iz Mainza. Iz straha ga je predao biskupu u Perugi, pa se otada ondje čuva u relikvijaru od kovana željeza, s 14 brava, a otvara se tri puta godišnje.

PIETRO PERUGINO - PRVI

Prizor *Gospinib zaruka* (Sposalizio della Vergine), ulje na dasci (186 x 234 cm), oslikan prema Peruginovoj zamisli od g. 1501. do 1504., odvija se na otvorenom prostoru ispred osmerokutnoga hrama u renesansnom stilu s polukružnim lukovima i s četirima natkrivenim ulazima s kupolom, prikazan prema traktatima arhitekta Leon Battista Albertija (1404.-1472.). Pomoću idealizirana hrama, koji zauzima gornji dio prizora tako da se s kupolom gubi u polukružnom dijelu, kao i pomoću stubišta na kojemu je sagrađen i predvorja iz kojega se izdiže, Perugino je postigao savršenu simetriju prostora koja se ravnomjerno i geometrijski širi iz jedne točke gledišta, a nalazi se u sredini glavnog ulaza. Iza Hrama se, u pozadini, primjećuju niski brežuljci s vitkim stabalcima, koji slici daju čarobni ugođaj.

U drugom dijelu slike ritmički se, u vodoravnu nizu, izmjenjuju sudionici zaruka koje svećenik, stojeći između Josipa i Marije, dijeli u dvije skupine. Na desnoj strani od svećenika, Josip prinosi zaručnički prsten prema Marijinoj desnoj ruci. Prema kontrastnim bojama, Josip je u modroj haljini sa zlatnim ogrtačem, dok je Marija u crvenoj haljini s modrim ogrtačem. U lijevom naručju Josip pridržava procvali štap, a Marija, lijevom rukom na utrobi, potvrđuje pristanak da bude Josipova žena, iako je Isusa već začela po Duhu Svetom. Iza Josipa raspravljaju razočarani prosoci, od kojih najmlađi preko koljena krši neprocvali štap, dok Mariju prate njezine prijateljice. Između skupine ljudi u prvom planu i hrama u pozadini, dva prizora spajaju slučajni prolaznici posloženi također prema iluzionističkoj perspektivi.

Prema zakonima geometrijske perspektive, šireći prostor prema gledateljima s jednog zrenika i postavljajući ljudske likove proporcionalno u isti prostor, Perugino je postigao umirujući ritam da bi naglasio glavni događaj, iako ga nije postavio u središte. Dok se Marijin i Josipov pogled susreću na prstenu, zaručničke ruke pridržava svećenik kao svjedok. Vještim korištenjem svjetlosnog učinka pomoću toplih i hladnih tonova, osobito na licima i višeslojnim kostimima, slikar je naglasio mističnost sakralnog prizora *Gospinib zaruka*.

ZA NJIM I DRUGI MAJSTORI

Sličan motiv prikazao je Perugino i g. 1482. na freski *Isus daje Petru ključeve* (Consegna delle chiavi) u Sikstinskoj kapeli u Vatikanu. Prema njegovim slikama, Raffaello Santi (1483.-1520.) također je, g. 1504., oslikao temu *Gospinib zaruka*, koja se danas čuva u *Pinacoteca di Brera* u Milanu. Kad je francuski vojskovođa Napoleon prolazio umbrijskim krajem, g. 1797. zaplijenio je Peruginijevu sliku *Gospinib zaruka* i darovao kardinalu Josipu Feschu (1763.-1839.). Kardinalova kolekcija bila je kasnije prodana na dražbi. Dio, u kojoj je bila i Peruginova slika, kupio je g. 1845. knjižničar Bernard Mancel (1798.-1872.) iz Caena i g. 1872. darovao mjesnom muzeju - *Musée des Beaux-Arts*. Nakon neuspjelih pregovora da se vrati izvorna slika u kapelu sv. Prstena, sličnu kopiju u neoklasicističkom stilu izradio je g. 1825. francuski umjetnik Jean Baptiste Wicar (1762.-1834.).

Ante Branko PERIŠA

Od žene bî rođen

Znamo dobro koliko nam je u životu potrebna majka i da je život na zemlji, bar dosad, bio nemoguć bez nje. Bog je htio da se njegov Sin rodi od žene. Zbunjena anđelovim pozdravom, i svjesna svoje malenosti pred Gospodinom, Marija je u potpunosti prihvatila volju Božju i predala se Bogu na raspolaganje. Kako sama kaže u hvalospjevu, *Veliča duša moja Gospodina... jer velika mi djela učini Svesilni, sveto je ime njegovo*. Velika djela koja joj je Gospodin učinio, Marija ne zaboravlja. Po njezinu zagovoru i mi dobivamo milosti od Gospodina onda kad nam je najteže i kad se nalazimo u bezizlaznim situacijama, na rubu života, na marginama društva, u financijskim krizama i dugovima, u zdravstvenim neprilikama i teškim i neizlječivim bolestima.

TAKO JE BILO DOSAD

Dosad su djeca, i ne samo djeca, u boli i nevolji vikala: "Majko moja!", "Mamaaa!", bez obzira na požrtvovne očeve obitelji i drage tatice. Ne vjerujem da će naraštaj nakon spolnog preodgoja vikati: BE ili AA pomozil! To AA zvuči kao mama i ne možemo je nijekati ni zanemariti, bez obzira kakva ona bila. Ona nas je rodila u mukama i bolima, jer nema poroda bez porođajnih muka. Ako mislite da je carski rez bezbolan, neka vam kažu roditelje kako im je bilo kad su se probudile iz narkoze. Bez mame nema života. Čak i one koje nisu

radale nego su udomile ili usvojile djecu, i te kako radaju. Kao i sv. Monika, svaki put u bolima i mukama kada njihova djeca skreću s pravoga puta.

GOSPE, HVALA TI

Koliku nam je ljubav iskazao Gospodin kad nam je dao Mariju za majku! Majku svoga jedinorođenoga ljubljenog Sina, da bude i naša Majka. Po njoj i njemu mi smo svi braća i sestre. Gospe, hvala ti što si rekla: "Neka mi bude po tvojoj Riječi!" (Lk 1, 38). Pa što bismo mi bez tebe?! Na početku veljače blagdan je Gospodnova prikazanja u Hramu, Dan posvećenog života. Mogli bismo medijski reći, tvoj prvi veći javni nastup nakon Isusova obrezanja. Dijete koje ti je darovao Gospodin bilo je dar tebi, ali ne samo za tebe. Radost koju si doživjela u betlehemske špilji, proslavu neba na zemlji, pjesmu anđela, poklonstvo mudraca dijelili smo s tobom proteklih blagdana. Pjevali smo tebi i malom Isusu ili nečujno i postojano, kao sv. Josip, čuvali Isusa i tebe pored sebe. Kako ti je bilo čuti starca Šimuna i njegovo proročanstvo o maču boli koji će ti probosti srce?! Zato ti dobro znaš kako je nama, tvojoj djeci, kad nam se pripišu i dijagnoze i zdravstvene prognoze koje najvešću bol, patnju i smrt. S Djetetom u naručju sve si primila na slavu Gospodnovu, da se ispuni njegovo ovezemaljsko poslanje za naše spasenje. Svima si divan primjer potpuna predanja i služenja Gospodinu.

UMRIJETI SRETAN

Hvalospjev starca Šimuna bio je melem tvojoj duši i počast koju ti je iskazao mudar starac, sretan što mu se ostvarila

životna želja te može počinuti u miru. Ne samo u rađanju nego i u školi života, uloga majke je presudna. Možemo li mi, tvoja djeca, i hoćemo li danas, u 21. st. nakon tvoga "da", učiti od tebe i poštivati starce? Današnje vrijeme puno više voli mlade negoli stare. Starce još ponegdje cijene, pogotovo ako su mladoliki, bogati, bistra uma i spremni dati svoj doprinos u društvu i u obitelji. Mnogo je staraca koji još nisu spremni usnuti u miru, ne samo zato što im se nisu ostvarili glavni životni snovi nego stoga što im je i životni vijek produljen dobrim liječenjem te blagodatima znanosti i tehnike. Tako mnogi čekaju svoj mirni san, a to traje danima i godinama. Neki u svojim domovima u obiteljskom okruženju, drugi pak u domovima umirovljenika, neki u svojim redovničkim zajednicama...

STAROST NIJE BOLEST

Ima i onih koji nemaju nikoga. Žive u prostranim stanovima, čuvaju uspomene u vitrinama, igračke i knjige djece koja su se davno odselila i žive u uspomena-

ma i sjećanjima na radost obiteljskog života, čekajući unučad poput starca Šimuna, a oni ne dolaze. Sinovi se ne žene, kćeri se ne udaju. Vrijeme prolazi. Starost donosi neispunjene čežnje. Drugi sretnici dočekali su unučad i prauučad. Jedna prabaka nakon operacije kuka ponovo hoda, u 84 godini priznaje kako joj se upravo sada još živi. Sretna je dočekala prauučad i sada ih se želi nauživati.

Gdje ne može stići dijete stigne majka, pa tako i ti draga naša Majčice! Ti si kraj uzglavlja bolesnih, nemoćnih, napuštenih, osamljenih, patnika...

U veljači obilježavamo i *Svjetski dan bolesnika* na blagdan Gospe Lurdske.

Ti nikoga ne ostavljaš, ni djecu niti starce. Starost nije bolest. To je životno doba koje ima svoje zakonitosti, a treba ih poštivati i uvažiti.

NE OSTAVLJAŠ NAS SAME

Veliki problem ljudi treće dobi danas je osamljenost. Sretan čovjek jest onaj koji zna biti sam. Sretan ne može biti starac koji je nemoćan da se brine o sebi i, uz to, ostavljen i prepušten sebi. Mogli bismo reći da se i za takve samo donekle pobrinulo društvo. Postoji još nešto zašto si se pobrinula ti, Majčice. Htjela si da ta tvoja dječica budu s tobom 24 sata, i nikad sama. Znamo da molitva ispunja dušu i uzdiže srce Bogu, ali postoje trenuci nemoći u kojima se ostaje bez riječi na usnama. Trenuci u kojima su nam potrebni drugi, u kojima se želi čuti nečiji glas i znakove da postoji svijet izvan sobe koju danima ne napuštaju. Kao dobra Majka, pobrinula si se i za to: s Radio Marijom liježu i ustaju, spavaju i bdiju.

Danijela DE MICHELI VITTURI

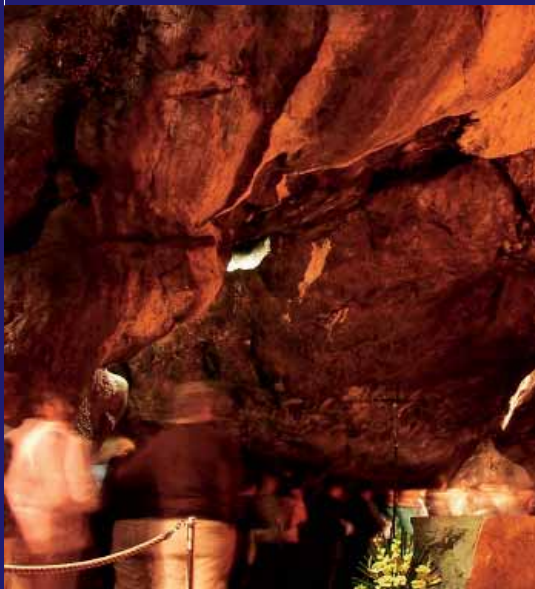

Prvo hrvatsko nacionalno hodočašće Gospi u Lurd organizira tek g. 1908. riječki kapucin fra Bernardin Škrivanić na čelu s krčkim biskupom A. Mahnićem. O tom hodočašću sačuvana je knjižica Ivana Nepomuka Jemeršića *Hrvati u Lurdu*. (*Putne uspomene na prvo hrvatsko narodno hodočašće u Lurd god. 1908.*), objavljena u Zagrebu, 1909. Razlog tako dugu razdoblju do organiziranja nacionalnog hodočašća treba tražiti u višegodišnjim napetostima između Habsburške monarhije i položaja hrvatskog naroda u njoj. Naime, od g. 1883. do g. 1903. banuje Khuen Hedervary, koji prkosi oporbenim strankama i braniteljima ustavnog prava na samostalnost banovine Hrvatske te provodi mađarizaciju. Brojni hrvatski književnici u to doba usmjereni su prema njemačkome govornom području, pa je francuska literatura sporije prodirala među Hrvate. Ipak, vijesti o lurdskim zbivanjima širile su se brže, čemu su pridonosili prijevodi *Marija Lurdska ili kako se ukazala Bl. Djeвица Marija u Lurdu 1858. g.* (Mađjarevo, 1887.) J. Lacha, *Gospa od Lurda po Hinku Laseru* (Zadar, 1884.) i *Lurdske čudesne epizode po Enriku Laseru* (Senj, 1888.) K. Milasa te *Majka Božja Lurdska, (povijest proštenjišta Lurdskoga)* (Zagreb, 1889.) I. Horata. Međutim, nakon prvoga hrvatskog hodočašća pobožnost Gospi Lurdskoj se rasplamsava, pa je zagrebački kanonik Pavao Lončar od g. 1926. do g. 1939. vodio 14 hodočašća i bio na čelu Odbora za hodočašća Zagrebačke nadbiskupije.

Vihor II. svjetskog rata i komunističko razdoblje onemogućili su zatim hodočašća, koja se iznova bude 60-ih godina 20. st., da bi uspostavom Republike Hrvatske postala redovna.

HRVATSKE PISANE RIJEČI O LURDU

Pisanu riječ na hrvatskom jeziku o Lurdu možemo podijeliti u dvije skupine. Prvu tvore prozni povijesno-putopisni i usporedo pobožno-poticajni tekstovi koji opisuju Gospino ukazanje, razvoj svetišta i čudesna ozdravljenja, a drugu pjesnička djela, nadahnuta na liku Gospe Lurdske. U drugoj skupini teško je odrediti cjelovit opseg ostvarenjâ koja su nastala. Mnoštvo pjesnika iz Hrvatskoga katoličkog pokreta i razdoblja katoličke moderne stvorilo je pjesme Gospi nadahnute i lurdskim zbivanjima, ali ako u njima nije izričito spomenuta Gospa Lurdska, ne možemo ustanoviti njihov lurdski izvor nastanka. U marijansku poeziju katoličke moderne ubrajaju se pjesme Izidora Poljaka, Đure Arnolda mladeg, Jeronima Kornera, Tona Smerdela, Ante Jagara, Đure Sudete, Ljube

Wiesnera, Petra Grgeca i ostalih pjesnika okupljenih oko katoličkog časopisa *Luč*, koji je počeo izlaziti g. 1905., a uređivao ga je Ljubomir Maraković.

PRVA OBRAĆENJA HRVATA

Među hrvatskim majstorima pera koji su doživjeli obraćenje zahvaljujući Lurdu prvi je Marin Sabić (+1922.). On je hodočastio u Lurd g. 1908. i 1909. Nakon što je u mladosti napustio sjemenište, postao je zagovornik pjesničkog senzualizma, Stechettijeva verizma i Carducijeva modernizma te izgubio vezu s vjerom. Duhovno je klonuo i obolio na očima. Odlučio se na hodočašće u Lurd, gdje je doživio obraćenje i postao pjesnik vjerskog nadahnuća. Na hrvatskom i talijanskom napisao je i g. 1908. objavio knjižicu *Lourdes* s dokumentarno-putopisnim i ispovjednim proznim zapisima: *"I ja sam vidio ljudske boli, ljudsko milosrđe, ljudsku skrušenost, i ja sam čuo potresnu molitvu, pred kojom se ganuto nebo rastvorilo. I ja sam osjetio Tvorčevu ruku,*

koja se samilosna spuštala na glave ispaćenih umrlika, dok su veličali milosrđe Gospodnje..."

Nakon drugog hodočašća u Lurd, ispjevao je pjesnički triptih *Ave Maria* (Rijeka, 1910.), koji je posvetio Gospi Lurdskoj.

U prvom desetljeću 20. st. i u doba prvih Škrivanićevih hodočašća u Lurd nastaju dokumentarno-putopisne knjižice. *Kritička povijest događanja lurdskih* Jurja Bertrine objavljena je u Rijeci. Predvoditelj lurdskih hodočašća P. Lončar objavljuje knjigu *Lurdska ukazanja* (Zagreb, 1927.). U nojoj dokumentarnim i znanstveno-povijesnim stilom prikazuje Lurd, obitelj Soubirous, 18 lurdskih ukazanja, život male Bernardice nakon ukazanja, čudesna ozdravljenja i proročanstva, a u zadnjem poglavlju naslovljenu *Podimo u Lurd* potiče na duhovnu obnovu i pobožnost Gospi Lurdskoj. U *Katoličkom listu* počeo je g. 1928. objavljivati stručni teološki rad *Apologetsko značenje Lurda*, kao početak planirane nove knjige, ali su izišla samo dva nastavka i knjiga nikad nije objavljena zbog autorove bolesti.

Znanstveno-dokumentarnim stilom napisana je i objavljena knjiga *Lurd (divote Masabjelske špilje. Ukazanja, čudesa, ustanove S. Pruvosta*. Na temelju istraživanja tadašnjih glavnih francuskih povjesničara Gospe Lurdske u njoj su prikazana zbivanja u Lurdu, a preveo ju je i objavio vojni kapelan Ivan Maračić (Zagreb, 1931.).

Priredio: Pere MARIN

Marijanska Slavonija na filmu

U rujnu g. 2012. dovršen je sedmi znanstveno-obrazovni film *Stella maris slavonskih žitnih polja (Štovanje Bogorodice u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji)* u sklopu projekta *Digitalno snimanje hrvatske mariološke baštine* voditeljice, redateljice i scenaristice gđe Hrvojke Mihanović-Salopek, a u produkciji izdavačke kuće *Udruga Prosoli - Sveta glazba i Real media* koju vode producenti g. Alojzije Prosoli i Krešimir Renzo Prosoli iz Zagreba. Razgovaramo o tome s gđom *Mihanović-Salopek*.

- Što je obrađeno u tim filmovima?

- U dosadašnjima filmovima obuhvaćena su područja marijanske baštine Hrvatskog zagorja, Hrvatskog primorja, Dubrovnika, Splita s otocima, Šibenika i Zadra s otocima, a sada je filmska ekipa snimila prvi put nakon stradanja Domovinskog rata marijanske crkve, kipove, freske i književnu ostavštinu na području istočne Slavonije.

- Kakav je bio Vaš prvi dojam u susretu s najistočnijim hrvatskim marijanskim svetištima?

- U Domovinskom ratu s nezamislivom su mržnjom uništavane crkve kao vertikalne kršćanske vjere i hrvatskog duha, stradala su svetišta u Aljmašu, Sotinu i u Lučici kraj Lipovca. Puno težine i tuge čovjek osjeti i u Vukovaru, gdje su u franjevačkom samostanu uništene freske s prizorima iz Marijina života, ali je spa-

šen kip Marije kraljice iz 18. st., kao i pojedine slike *Pieta* i *Bezgrešna*. U biblioteku su vraćene rijetke knjige iz proteklih stoljeća, a ljudi su ih spašavali riskirajući svoje živote, pa su nas ta saznanja ispunjala velikim strahopoštovanjem. Poseban doživljaj imali smo dok smo snimali Vukovar. Iako smo radili krajem svibnja, vrijeme je bilo dosta loše, nadvijali su se nad nas oblaci. A onda je, u jednom momentu, isplovilo sunce. I čovjek mora pomisliti - *Stella maris* nam ipak pomaže! Snažan doživljaj imala sam i kad sam ugledala kalež sv. Ivana Kapistrana na kojemu je na emajliranu medaljonu prikaz *Raspeća s Marijom i sv. Ivanom*. Taj prizor poručuje nam da je i sam Vukovar zemaljski simbol otkupljenja i žrtve koju su hrabri Vukovarci podnijeli za slobodu Hrvatske.

- Što je sve sadržano u filmu?

- I ovaj film slijedi shemu prethodnih filmova. U njemu je multidisciplinarno prikazan presjek građe posvećen povijesnom štovanju Bogorodice u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, od srednjeg vijeka, preko kasnobaroknog rascvata sve do današnjih dana. Kroz film upoznajemo pojedina glasovita, ali i manje poznata stara povijesna marijanska svetišta (Đakovo, Osijek, Slavonski Brod, Vukovar, Dragotin, Valpovo, Harkanovci, Šumanovci, Ilok, Vinkovci, Ilača, Lučica kraj Lipovca, Bapska, Tovarnik, Sotin, Šarengrad, Svilaj, Komletinci i Aljmaš), kao i samostane koji su očuvali marijansku baštinu. Poseban naglasak pridan je ostacima romaničko-gotičkih sakralnih spomenika, te pored toga baroknom usponu i kulturi stare Slavonije u razdoblju nakon oslobođenja od Otomanskog carstva.

- Što je s pisanom riječi?

- U filmu upoznajemo stare knjige i duhovne stihove istočno-slavonskoga književnog kruga: Ivana Grličića, Josipa Milunovića, Đure Sertića, Ilije Okrugića Srijemca, Jurja i Nikole Tordinca, fra Ivana Velikanovića, fra Matije Petra Katančića, fra Aleksandra Tomikovića, fra Antuna Papušlića, fra Antuna Bačića, fra Marijana Lanosovića, fra Emerika Pavića, fra Antuna Tomaševića, fra Marijana Jaića, fra Grgura Čevapovića, fra Bernardina Leakovića, Antuna Matije Reljkovića, Antuna Kanižlića, kao i novijih pjesnika Zlatka Tomičića i Luje Medvidovića.

- A s likovnom i glazbenom umjetnošću?

- Kroz film dobivamo i uvid u prikaz muzejskih zbirki i vrijednih marijanskih slikarskih djela. U glazbenom dijelu

filma upoznajemo duhovnu baroknu i klasicističku muzičku tradiciju Slavonije, slušamo i crkvenu popijevku *Kakvo čudo dogodi se* iz najpoznatije slavonske pjesmarice 19. st. *Vinac bogoljubnih cerkvenih pjesama s napjevi*, te izvoran zvuk narodnog melosa i popijevki prisutan u tamburaškoj folklornoj glazbi.

Pozornost je pridana i liku biskupa J. J. Strossmayera, kao važnu kulturno-prosvjetiteljskom djelatniku, meceni i pokretaču znanstvenih i kulturnih institucija Slavonije i cijele Hrvatske.

- Gdje je sve film prikazan?

- Svečana premijera bila je 22. listopada u Đakovu, zatim u Iloku, 24. listopada u Osijeku i 11. studenog u Splitu. U Vukovara smo prikazali film 14. studenog u sklopu Međunarodnoga znanstvenoga povijesnog simpozija o Vukovaru, za blagdan Bezgrešnog Začeca u Valpovu i 5. prosinca u Velikoj Gorici. U planu je zagrebačka premijera, a na proljeće nastavak po Slavoniji. S obzirom da Hrvatski mariološki institut namjerava obilježiti jubilej Ilačkog svetišta, bit će to prigoda da i u Ilači prikazemo vjernicima i hodočasnici njihov kraj i svetište.

- Zna li se za filmove izvan Domovine?

- Naša mala, ali marljiva udruga ulaže napore predstaviti filmski projekt i izvan granica Domovine. U tom smislu važno nam je bilo gostovanje u Sv. Jeronimu u Rimu gdje smo 15. travnja 2012. predstavili cjelokupni filmski projekt o marijanskoj baštini. Tijekom g. 2013. planiramo gostovanje po Njemačkoj, a nakon toga slijedi rad na proučavanju i istraživanju građe te nastavak snimanja marijanskih svetišta po ostalim hrvatskim biskupijama.

Petar LUBINA

U sredini

- Nema ga! Uzalud ga tražim, nema ga! A znam da sam ga tu ostavio. Tu je bio, sad ga nema! Siguran sam da sam ga tu ostavio. Netko ga je maknuo. Komu je trebao moj spis! Emanuela, jesi li ga ti dirala? - pita moj muž.

- Jesi li ti normalan, što će mi tvoj spis?!

- Ona ga je uzela!

- Jesi li siguran?

- Garant! Jesam li ja lud pa ga tražim, a znam da ga je ona uzela?! Ona mi sve dira, sve miče, stalno mrmlja kako je kod mene nered, onda se uhvati sređivati, pa mi sve ispremiješa. Poslije nje više ništa ne mogu pronaći. Poput tornada je, poslije nje i tornada piši: sve je propalo! Zato tornadu i daju ženska imena, jer nakon njih ništa ne ostaje. Meni taj spis treba, moram ga danas predati na sud.

Nadvijen nad svoj stol muči se moj muž s hrpama papira, s neredom koji mi oči bode u koji ne smijem dirnuti, jer ne da. Da mi je samo minutu imati pristup stolu, ja bih sve to složila onako lijepo, ali, tko smije i pomisliti, a tek dirnuti u njegovo gospodstvo, u stol!?! Baš me briga za taj spis i za sud! Stojim skrivena iza vrata i samo što ne uživam u njegovim mukama. Stalno prigovara na moje slaganje i čišćenje, eto mu sad neka traži! Gotovo da se zlobno nasladim njegovu zlu!

- Još jedanput ću te pitati, jesi li vidjela moj spis?! - glas mu se pojačava.

Okrenut je k Emanueli.

- Daj kunicu pa ću ti reći!

- Mrš! Kakvu kunicu?!

- Ako dobro platiš, možda ti pomognem tražiti!

- Sram te bilo, to bi učinila!

- Zaboravio si tko ti je prošli put pronašao naočale! - pogodila ga je u bolnu točku. Ljutito je viknuo:

- U sobu, učiti!

Gotovo sam se ugušila od smijeha. Sjetila sam se kako ga je mala prevarantica prevarila. Njega, koji joj nije htio dati ni kune za džeparac. Dogodilo se da je htio pročitati novine, kad tamo nema naočala. Kako svaki dan sve više zaboravlja, ne zna gdje ih je ostavio. Emanuela mu se ponudila da će mu ih pomoći pronaći, naravno, ako joj plati. Romeo, koji bez naočala ništa ne vidi, na to pristane. Ona se dala na posao. Dok je kopala po kući, dizala mu je tlak svojim pričama, da sam ih ja, možda, stavila u lonac i skuhalo. Zatim, da su, možda, završile s prljavim rubljem u perilici, naravno, da su mogle biti u smeću, pa je zajedno s njime kopala po košu za smeće. Za svako pretraživanje Romeo je plaćao, jer mu je bilo stalo do tih njegovih starih naočala. Kad je dobila što je htjela, skinula mu je naočale s njegova tjemena. Romeo joj to ne može oprostiti.

Ulazeći u sobu, udarila je o mene:

- Što je dosadan. Zašto si se udala za njega?!

Bilo je krajnje vrijeme da reagiram. Otišla sam do Romea, na samom vrhu, njemu pod nosom bio je spis koji je tako uporno tražio. Preko ramena odgovorila sam na njezino pitanje:

- Evo za to, da mu ovo pronađem!

Ozarena lica graknuo je na to:

- Ovo nije stajalo tu! Sad si to donijela.

Priznaj da si ga sada donijela. To ti pri-
liči, nešto sakriješ, kad ja to tražim nema
ga, onda mi ga pobjedonosno doneseš,
tobože: ja sam lud, slijep, ja više ništa
ne znam! Mogla si mi se ispričati! -
govorio je izazivajući me.

- Ja se neću nikad udati! - zaključila je
Emanuela.

- E, nećeš dok se ne zaljubiš! Pitat ću te
ja kad se zaljubiš! Je li tako, stara moja?!
Da se nisi zaljubila, ti se nikad za mene
ne bi bila udala. Da si onda znala kakav
sam, bi li se bila udala za mene? Ah,
nećeš da mi odgovoriš?! Znači, da ne bi!
E, vidiš, a ja bih tebe izabrao za životnu
družicu! Ne mogu zamisliti svoj život
bez tebe. Ja idem sad na sud odnijeti
ovaj papir, kad se vratim ti budi tu,
popit ćemo čaj! Ti, Emanuela, uči!

- E, znaš da neću!

- U sobu!

Kad su se za njim zatvorila vrata, Ema-
nuela mi je prišla i ozbiljno me upitala:
- Što je njemu?! Je li on uvijek bio ova-
kav, ništa ne da, stalno zanovijeta, uvi-
jek zapovijeda... Je li, stvarno, zašto si
se ti udala za njega?!

- Zato što je takav, slab ali dobar čovjek,
griješi, prašta, voli. Zato što ni ja nisam
dobra ni savršena. Zato što mi s njime
nije dosadno. Zato što mi ga je takva
Bog dao. Zato što oboje vjerujemo da
nas je Bog spojio i da tako trebamo
ostati do kraja. Zato što smo svoj zajed-
nički život smjestili u sredinu, između
bl. Djevice Marije i Isusa!

Udarila ona meni na to suprotno:

- Zašto onda ne moliš za njega?!

- Kćerice moja, da ne molim, kakav bi
on tek onda bio, a da i ne govorim što
bi bilo od mene, tko bi sa mnom mogao
izići na kraj?!

R. T.

Marijina zemlja

Predvečerje Velike Gospe. Vrbici u nedogled. U nemirnim vodama utopilo se nebo. Sparina. Oživjeli nasipi djecom i odraslima. Na obzoru, kao u nebo proteta, zavjetna kapelica. Dijelom je ukopana u bunker, a s prednje strane, polukružnim zidom, grli pridošle kao majka raširenih kamenih ruku.

Neobična izgleda više naliči na modernu skulpturu nego na zavjetno svetište. Kao u nekom čudnu mozaiku, izmjenjuju se cigle, drveni kvadrati, stakleni ulomci s vitraja, kamene ploče i crijep. Danas je dan posvete. "Bože moj, na što sličić" reče jedna žena. "Neobična je, ali velika u svojoj ljepoti," doda druga. "To je bio Markov zavjet i održao ga je," reče baka i prekrsti se. "Građena je od materijala iz svih Gospinih svetišta u Hrvatskoj." Stajao je pred kapelicom oslonjen na štaku. S praznom desnom nogavicom poigravao se vjetar. Pridošli prijatelji, stari ratnici pa uznemireni, izmjenjuju sjećanja na onu ratnu noć oživljujući mirise dima i krvi.

Kao i obično, pred bitku, poljubili bi križić s krunice oko vrata i zalegli u zaklon. Neprijatelj je opet i iznova želio prijeći na obalu. Tišina nad bojištem, a ratnici zaokupljeni svojim strahom. Pogledi im se nisu susretali. Počelo pred zoru. Osulo se nebo svjetlećim mecima, dok su granate orale plodnu slavonsku crnicu. Vraćali su istom mjerom. Marka su, nakon bitke, pronašli polumrtva prikovana za grede bunkera.

Desna mu noga bila u krvi. Nitko nije shvatio otkud mu tolika snaga da sam sebi podveže nadkoljenu i ne iskrvari." Gospa me spasila", odgovarao bi. Našli su mu medalju među zubima, izgrizenu. "Da ne zaspim i da izdržim dok me ne nadete."

Zavjetovao se da će tu podići kapelicu Gospi na čast. Sad gleda ganut i ponosan. Nije čuo pozdrave, radosne povike pridošlih. Sjećanje je bilo jače. Kao u nekom čudnu filmu izmjenjivali su se događaji od nekad i sada.

"Nisi fratar", prekori ga žena, "da održavaš zavjet. Odlučio si u nevolji, ali sada ga nisi u stanju ostvariti!"

"Jesam!", reče. "Ne pitaš kako je nama dok ti obilaziš svetišta i prikupljaš grede, cigle, ulomke?" "Na vas nisam zaboravio." Noći su mu bile najteže. Budio se znojao i uznemirao, neprestano ponavljajući: "... Koji je za nas raspet bio." Tješila ga je, kao i nekad na Dravskoj obali, sama s vidljivim posljedicama rata.

Počeo je od srušenog Aljmaškog svetišta. "U ovim nagorjelim gredama, u ovim napuklim crijepovima, prepečenoj zemlji u cigli," nabrajao je ozaren nekom unutarnjom vatrom, "vidi se duša vjernička, šum Dunava u daljini, modro nebo nad ravnicom, molitva i pjesma orača, ratara i branitelja."

Obilazio je Bistričko svetište u napasti da izbije nekoliko cigli iz zida. "Svetište se ne bi srušilo, a moje bi bilo posvećeno." Darovali su mu nekoliko zavjetnih ploča i opeke i odljev crne Gospe.

Hodočastio je na Trsat. Njegovi su daleki korijeni s Jadrana. Kamenje je iz zida u vrtu. "Kad bi znalo govoriti, propjevao bi stoljetnom pjesmom i molitvom

posvećeno dodirima onih koji su tu sjedili i blagovali kruh nakon Mise, zahvalni za Marijin zagovor.”

Podno kipa izlizane ploče iz kamenih predvorja Sinjskog svetišta, Pojišana, uglačane nogama hodočasnika, natopljene znojem pokornika koji su klečeći obilazili čudotvorne slike. U cvjetnjaku uokolo svetišta zemlja iz Šumanovaca, Ilača, Molvi, Vočina, Pleternice i Trškoga Vrhla. “Sunce je u ovoj Hrvatskoj zemlji hraniteljici i vjetar i kiša, oblačno nebo i suze matera naših na križnim putovima sinova svojih,” objašnjavao je prisutnima.

Kradomice je uzeo kamene ulomke iz Veprica, svetišta Gospe Lurdske kraj

Makarske, iz Prasvetišta Gospe do Otoka kraj Solina, prizivajući zaljubljenika u starine, pokojnog don Franu da ga pred Bogom opravda. “U njima je zgušnjuta povijest u kamenu, vjera kraljice Jelene i odanost naroda i Hrvatskih vladara Bogu, Crkvi i Bogorodici.”

Gradevina je prednjim djelom naličila na pralik “Gospe Velikoga hrvatskoga krsnog zavjeta”. Vrata su bila od redenika i granata s dvije topovske čahure prepune cvijeća.

“Ovdje je u svaki kamen, svaku ciglu, svako drvo utkana molitva, uzdah i stoljetna vjera hrvatskog naroda i njegova borba za “krst časni i slobodu zlatnu.”

“Gradio si je bez dozvole, mogu ti je srušiti”, rekoše.

“Dok sam gradio ovu, u sebi sam sagrađio veću, Bogu na slavu i Gospi na čast, a nju ne mogu srušiti,” zaključio.

“Gospa ima lice tvoje mame,” primijeti jedna žena. “Istina, Marija ima lice žene, svake žene, a ova i oči moje pokojne matere”, odgovori.

Došao župnik. Gledao je netremice u kapelu izraslu iz patnje, vjere i ljudskog stradanja. “Marija je puno značila naraštajima prije nas,” započe, “ostala je i danas znak neuništive nade u beznadu, most do neba, posrednica milosti, zagovornica i utjeha!” Prije posvete Marko skide krunicu s nagriženom medaljom, a sin je objesi Gospi oko vrata. U mnogim se očima nazirale suze. Kćer započe: “Rajska Djevo, kraljice Hrvata,” a prisutni prihvatise i pjesma krene širinom Dravske obale, od srca do srca, od Gospe do neba.

Slavko VRANJKOVIĆ-Sacerdos

(I. nagrada za prozni tekst među odraslima)

Život je borba

U Hrvatskoj je u posljednjih nekoliko godina mnogo maloljetnika diglo ruke na sebe, počिनilo samoubojstvo. Ne možemo a da se ne upitamo zbog čega.

RAZLIČITI PRISTUPI

Dan života neki će proslaviti zahvaljujući Bogu, a neki s tugom i gorčinom. U svojoj knjizi "Zašto se niste ubili?" poznati bečki psihijatar Viktor Frankl iznosi postavku da je glavni uzrok brojnih bolesti današnjice u pomanjkanju svrhe i smisla života, što čovjeka dovodi do osjećaja "praznine", "besmisla", "besciljnosti" (nogene neuroze). Čovjek se rađa kao slobodno biće, a ne kao igračka usuda. Iako smo rođeni slobodni, nešto nas navodi da posumnjamo u vrijednost života i svoju slobodu. Neki životu prilaze s optimizmom, a neki s pesimizmom. Pojedini se bore, a neki se brzo predaju. Trpjeti znači živjeti. Ako bježimo od patnje, bježimo od života i njegova ostvarivanja.

Život je trajan izazov, a njegov smisao možemo otkriti tek onda kad ga počnemo tražiti izvan sebe. Ako je naš oslonac uvijek u Kristu, lakše ćemo se nositi s nevoljama. Život je Isus koji nam prilazi u Euharistiji. Život je avantura s Bogom. "Ja sam došao da imaju život, i to u izobilju" (Iv 10,10).

Bijeg u Egipat

*Da zaštiti Sina svog
Od mača Heroda zlog,
Bog spašava Mesiju,
Josipa i Mariju.*

*Znanom stazom Izraela
Krenu Obitelj cijela.
Na magaretu Marija,
U krilu mali Mesija.*

*A Josip, Djetetov skrbnik,
Marije Majke zaručnik,
Uzde drži te ih vodi
Kroz pustinju ka slobodi.*

*Vratit će se jednog dana
kao djeca razdragana,
U Marijin sretni svijet
Galileju i Nazaret.*

Zdravko ŠILIĆ

Bog je izabrao Mariju da bude vođa civilizacije ljubavi. Ona je najočitiiji znak koliko život ima smisla i koliko smo dragocjeni u Božjim očima da se djecom Božjom zovemo i jesmo. Život je poruka: "Besplatno primiste, besplatno dajte!" (Mt 10,8)

MARIJA KOJA POSREDUJE

U knjizi Otkrivenja čitamo kako je "žena odjevena suncem" trudna i u porodajnim mukama (12,2). To veliko znamenje ukazuje na Marijinu posredničku ulogu u preporođanju ljudi za Božji život. Ne samo ulogu njezinu nego čitave Crkve. U Marijinu materinstvu očituje se u punini duhovno materinstvo. Za nju kažemo da je majka živih, odnosno svih onih koji kušaju Riječ života i kalež spasenja. Kad u Evandjelju čitamo da je morala bježati u Egipat s Josipom da spasi malog Isusa, ta nam slika doziva u pamet život koji je uvijek u središtu velike borbe između dobra i zla, svjetla i tame.

Zmaj se svim silama trudi proždrijeti dijete, odnosno svakog čovjeka. Dok razmatramo tu sliku, možemo je usporediti s drugom slikom na početku Knjige Postanka kad Kajin pita Boga: "Zar sam ja čuvar brata svoga?" (Post 4,9).

IZOPAČENE IDEJE SLOBODE

Danas mnogi ljudi imaju izopačenu ideju slobode. S jedne strane ponašaju se prema nasilju indiferentno, a s druge strane toliko se bore za ljudska prava. Biblija nam jasno pokazuje da je čovjek pozvan biti čuvar "brata svoga". To znači da život nije pusta cesta bez ika-

kih prometnih znakova i semaforâ na kojoj se vozimo sami. Ne možemo juriti na gradskoj prometnici, svugdje su ograničenja brzine, svugdje su ljudi, pješaci, vozači. Nismo sami ni na poslu. Ne možemo se prema suradniku ponašati kao da je naš rob, proizvod ili broj. Svaki čovjek ima razloge za svoje ponašanje i oni često nisu ono što nam se na prvi mah čini. Svaki je čovjek jedinstven, ali, na žalost, tu svoju jedinstvenost i originalnost često ne može u ovakvom svijetu pokazati. Mnogima talenti ostaju zakopani i zato su frustrirani. Biti čuvar brata svoga znači da se prema svakome odnosimo prijateljski s ljubavlju i pažnjom. Ne stvarajmo nikome traumu i stres. Život je i bez naše ljutnje prepun patnje, bolesti, smrti. U tom smjeru knjiga Otkrivenja pruža nam znak nade da u novom Jeruzalemu "smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni boli" (Otk 21,4). Naša prava domovina je na nebesima a naš život hod prema Bogu, izvoru i punini života. Mi smo narod hodočasnika, "narod za život" kako kaže papa Ivan Pavao II. u enciklici "Evandjelje života". Ovdje na zemlji smo pozvani promicati kulturu života jer je to kultura ljubavi. Pozvani smo zajedno s Marijom stajati ispod križa i, kao Ona, skupljati Krv Kristovu tamo gdje se ona sada proljeva iz rana čovječanstva. Svaka bol, svaki grijeh, svaka tama duše je poseban način prisutnosti Krvi Kristove. Kao Marija i mi postajemo kalež koji skuplja Krv Kristovu i zajedno s njom je prikazujemo Ocu za spasenje svijeta. "Život je borba", kazao je bl. Ivan Merz. Budimo misionari života!

Silvana DRAGUN

Bog nas uvijek ljubi

Svjetski dan bolesnika potiče nas da tijekom čitave veljače molimo na poseban način za bolesnike i one koji se za njih skrbe, ali i za potrebe svih ljudi. Evo i kratkih razmatranja za pojedina otajstva krunice koja nam mogu dobro doći kao uvodi pri njezinu moljenju.

1. KRŠTENJE NA JORDANU

Onih dana dode Isus iz Nazareta galilejskoga i primi u Jordanu krštenje od Ivana. I odmah, čim izade iz vode, ugleda otvorena nebesa i Duh poput goluba gdje silazi na nj, a glas se zaori s nebesa: Ti si Sin moj, Ljubljeni! U tebi mi sva milina!

(Mk 1, 9-11)

U trenutku svoga krštenja svi smo mi postali ljubljenom djecom Očevom. Bog nas ljubi. Ljubi nas uvijek, i to više negoli mi sami sebe i više negoli smo toga svjesni. U svoj svojoj ljubavi Bog zna pripustiti toliko puta bolesti i žalosti, patnje i tjeskobe... Čini to upravo zato što voli, želi svakog čovjeka očuvati za sebe, ne želi dopustiti da se ijedan od njegovih izgubi.

Molimo za ljude koji proživljavaju teške trenutke, određene žalosti, trpljenja i bolesti: da i tada očuvaju pouzdanje u Boga i njegovu ljubav te vjeru da im on sve to šalje upravo zato što ih ljubi, da ih ne izgubi.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

2. SAMOOBJAVLJENJE U KANI

Teći dan poslije toga bijaše svadba u Kani Galilejskoj, a bila je ondje i majka Isusova. Na svadbu bijaše pozvan i Isus zajedno sa svojim učenicima. Kad nestade vina, reče Isusu njegova majka: "Nemaju vina." (Iv 2, 1-3)

Teško je da prode koji dan bez tegoba i tjeskoba, tračka koji će zasjeniti naše dobro raspoloženje i oduševljenje. Zaručnici u Kani našli su se u nevolji u najradosnijem životnom trenutku. Na svadbi im nestalo vina! Pronicavošću svoga majčinskog srca uvidjela Majka Isusova nevolju u kojoj su se našli i zauzela se za njih kod Isusa.

Molimo za bolesnike i sve koji pate: da od Boga očekuju razumijevanje i utjehu više negoli od ljudi oko sebe, jer on jedini pravo vidi i zna što je za nas dobro i što se sve skriva i u najtajnijim dubinama naših bića.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

3. NAVJEŠTAJ KRALJEVSTVA

A pošto Ivan bijaše predan, otide Isus u Galileju. Propovijedao je evanđelje Božje: "Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!" (Mk 1, 14-15)

Isus je došao pozvati ljude na obraćenje. Obraćanje je trajan proces. Ne može se jednom obratiti zauvijek. Zajednica Isusovih vjernika i svaki pojedinac u njoj potrebni su svagdanjeg obraćenja, neprestane obnove: trenutaka predaha u sabranosti i tišini u kojima će uvidjeti stanje u kojem se nalaze, kako bi se mogli odvažiti na temeljit zaokret, na povratak na Božji put.

Molimo za mlade i zdravije koji bolest još nisu osjetili i teško je shvaćaju: da se ne daju zavesti pomodarstvom i novijim strujanjima koja štete njihovu zdravlju i izlažu ih različitim bolestima, kako bi mogli dugo živjeti i raditi te tako služiti Bogu i braći ljudima.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

4. PREOBRAŽENJE NA GORI

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana i povede ih na goru visoku, u osamu, same, i preobrazi se pred njima. I baljine mu postadoše sjajne, bijele veoma - nijedan ih bjelilac na zemlji ne bi mogao tako izbjeliti. I ukaza im se Ilija s Mojsijem te razgovarahu s Isusom. (Mk 9, 2-4)

Križevi su u životu neizbježni. Bez križa života jednostavno nema. Vidimo to, i to svakog dana. Bog nas po križu spašava.

A da bismo pod životnim križevima izdržali, nužno nam se svagdanu povlačiti "na goru visoku", u osamu, u kojoj ćemo se preobražavati i ispunjavati novim snagama u društvu sa svojim Gospodinom, u molitvi i razmatranju.

Molimo za one koji nose križeve tuđe bolesti, nemoći i starosti: da potporu nađu u ljubavi i razumijevanju svojih najbližih, a vrelo snage i ohrabrenje u društvu s Isusom i u vjeri da su učinili njemu ono što učine jednom od njegovih najmanjih.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

5. USTANOVLJENJE EUHARISTIJE

I uze Isus kruh, zabvali, razlomli i dade im govoreći: "Ovo je tijelo moje koje se za vas predaje. Ovo činite meni na spomen." Tako i čašu, pošto večeraše, govoreći: "Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi koja se za vas proljeva."

(Lk 22, 19-20)

Ljudski život toliko je puta neizdrživ, jednostavno nezamisliv bez Boga. Bog je jedina prava utjeha. Ostavio nam je sredstva koja nam mogu pomagati da zauvijek ostanemo u njegovoj blizini i u djelo provedemo ono što vjerujemo: to je misno slavlje s Božjom riječi koju na njemu čujemo i svetu pričest koju imamo prigodu primiti.

Molimo za ljude koji proživljavaju posljednje trenutke svoga života: da velikodušno prihvate okrepu Božje riječi i otajstava svete vjere, u njima nađu vrelo snage i prepuste se s pouzdanjem u ruke Očeve.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

KAJO

Svjetlo na prosvjetljenje naroda

Kad je Marija s Josipom došla u Hram da Isusa prikažu Gospodinu, prema Mojsijevoj zakonu, a Luka navodi: "neka se posveti Gospodinu" (Lk 2, 23), za Novorođenoga su donijeli par grlica ili dva golubića, žrtvu siromaha, a koji je u jedinstvu s Ocem i Duhom sve stvorio što je na nebu i na zemlji. I dok su Dijete unosili, potaknut Duhom Svetim dođe u Hram Šimun, čovjek pravedan i pobožan, koji je po božanskom nadahnuću imao objavu da neće umrijeti prije nego vidi Mesiju Gospodnjega. I uze božansko Čedo iz ruku Marijinih i izreče himan Gospodinu: *Sad otpuštaš slugu svojega, Gospodaru, po riječi svojoj, u miru! Ta vidješe oči moje spasenje tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda: svjetlost na prosvjetljenje narodâ, slavu puka svoga izraelskoga* (Lk 2, 29-32).

I Šimun ih svih troje blagoslovi, a Mariji upravi riječi: *Ovaj je, evo, postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - a i tebi će samoj mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!* (Lk 2, 34-35).

O kako bijaše Marijinoj osjetljivoj duši i srcu čujuć te proročanske

riječi starca Šimuna... - I taj sam motiv davno izrazila u stihu:

*Uz prvi zrak sunčanoga plama
Dizaše Žrtvu, ko miris iz doli...
Kad začu staro proročanstvo
brama:*

"A Tvoju dušu probost će mač boli!"

*Krletka mala iz ruku joj pade,
Grlica pjev tad tužno pjevat stade.*

(Sedam Marijinih žalosti, I)

I usporedo s radošću, Marija je odlazila svome domu s bolnim navještajem da će joj mač boli probosti dušu. I dok ga je u betlehemskoj štalici s ljupkošću i radošću privijala na svoje srce, sad ga je još jače stezala s grčem bola, ne želeći ga ni časa od sebe odvojiti.

Promišljala je o Šimunovim riječima, izrečenim po nadahnuću Duha Božjega, i znala je da odgovaraju istini, jer je i ona u Izajijinoj knjizi otkrivala misterij bola i patnje Izabranika Božjeg - Mesije.

I od Isusova rođenja do smrti Marijin će život proteći u grcajima boli uz neizmjernu radost što je upravo ona mati neizmjernoga i divnoga Boga - Logosa, koji je po njoj došao na ovaj svijet, da ga spasi i otkupi. I ne samo Izraela nego čitavo čovječanstvo. O kolika onda mora biti i njezina bol, uz njegovu!?

*I dok se Njegov život tibo gasi,
Suza Ti kaplje iz ranjenog oka:
Ljubav mu Tvoja zadnji uzdah
krasi...*

I bol je Tvoja ko more duboka.

(S. Marija, Stabat Mater)

S. Marija OD PRESVETOG SRCA

Bogorodica

**U zvjezdanoj
haljini
plaštem
od svjetlosti
obavijena
sav sjaj Neba
zemlji je
darovala
Pružila ruku
sidro spasenja
djecom nas prozvala
nektarom Vječnosti
srca nam ispunila**

**Ljubaviju nas
je pohodila**

**Marija
Djevica
od anđela
prozvana
Sina porodila
sve nas**

**po žrtvi Njegovoj
majčinski otkupila**

**u zalog nam
Isusa samoga
ostavila**

Roza BRKUŠIĆ - Hrvoslava

Treba strpljenja

Nakon hodočašća u Svetu Zemlju osjetila sam se nekako kao bez križa, pa sam jednostavno pitala Gospodina, što je to da ga više nemam. Da se ne bih razočarala, on se za to brzo pobrinuo i pružio mi najprije čitav mjesec da ne mogu hodati. Dobila sam stoga hodalicu, pa sam mogla doći do Gospine kapelice u našem domu. Budući da ne mogu više nositi kavu bakicama kao nekoć, sada k meni dolaze drugi i svega mi donose... Ispočetka mi je bilo neugodno, ali... I sve sam to malo-pomalo spremala, vjerujući da će dobro doći! Tako je i bilo! I to za rođenoga brata! Ostao je nasred puta! Bio je na ispovijedi, a malo kasnije otišao u Samobor nekoliko dana k fra Zvezdanu. Toliko sam bila sretna kad sam sve to doživjela! Sve svoje boli na ruci i nozi prikazala sam Majčici za njega, da se obrati i promijeni svoj život.

Iz Tabora je došao sretan. Bio je sav u trećem nebu! Znete kako je kad muškarac od radosti plače?! Trebalo mu je naći smještaj. U dom ga ne primaju, jer još nije navršio godine. Dobio je privremeni stan, ali je za njega preskup. Nitko mu ne želi pomoći... Dobar je radnik, ali su ga žene izigrale! Sve je njima davao i konačno sam završio na ulici.

- Što ću? Bog me prigrlio, i Majčica me neće odbaciti. To dobro znam, ali treba strpljenja! - kaže.

Ana VRČEK

Šibenska svetišta

Petkom u Godini vjere u svetištu Gospe od Vrpoljca čita se Katekizam, moli se prigodna molitva i slavi večernja misa koju predvodi biskup A. Ivas. Biskupijsko hodočašće Gospe od Vrpoljca bit će 4. svibnja, a Našoj Gospi u Biskupiju 14. rujna. (SN)

Tribina o nerođenima

Obiteljska tribina *Molitva za nerođene* održana je 12. prosinca, na blagdan zaštitnice nerođenih Gospe Guadalupske u Splitu. Gost je bio fra M. Bustruc, a moderirala je D. De Micheli Vitturi. (KJ)

Novi trsatski križni put

Križni put na trsatskoj Fortici već je dotrajao pa je odlučeno da se izradi novi. Postaje će biti izlivena u bronci do 140 cm visoke na postolju kako odrede dipl. ing. M. Bašić i akad. kipar A. Jurkić, autor postaja. Bit će to o 800. obljetnici dolaska sv. Franje na hrvatsko tlo, 500. obljetnice uspostave provincije Bosne-Hrvatske i 300. obljetnice krunjenja slike Gospe Trsatske 2015. Stari križni put postavljen je u perivoju ispred

bazilike kako bi stariji i bolesni mogli obavljati pobožnost, a samostan će urediti prilazne staze i rubnike te pripremiti postolja za nove postaje. (MT)

Novi sakralnokulturni vodič

U zajedničkom izdanju župe Kutina i Glasa Koncila objavljeno je treće, dopunjeno izdanje sakralnoga kulturno-povijesnog vodiča *Kutina*, koji tekstem i fotografijama prikazuje Kutinu i njezino stanovništvo, osobito župu i župnu crkvu Majke Božje Snježne. Uredio ga je A. Lukinović, a uz njega, tekstove su napisale D. Baričević i M. Repanić-Braun. (IKA)

Otvorena župna riznica

U župi Bezgrešnog začeca BDM u Kaštel Štafiliću, u Bratskoj kući na Igrišću, 15. prosinca otvoren je stalni postav riznice župe, u kojoj je glavni izložak Gospina slika, dar poljskoga kralja prije 500 godina. Autorica je muzeološke koncepcije i scenarija stalnog postava viša kustosica S. Acalija, a izložci su se nalazili u raznim prostorima te su riznicom sakupljeni, zbrinuti postali dostupni. (IKA)

Zahvaljujući ekipi na slici, "Marija" dospjeje u ruke tolikih čitatelja diljem svijeta

Hodočašće u došašće

U crkvi Uznesenja Marijina u Pakracu 15. prosinca održan je 15. festival duhovne glazbe *Hodočašće u došašće*, na kojemu je nastupilo više zborova. (IKA)

Obnovljena kapelica

Biskup M. Uzinić blagoslovio je 26. prosinca obnovljenu kapelicu sv. Stjepana i Gospe Lurdske u Dubrovniku. Prvi dio kapele građen je g. 1887., a drugi 1890. Obnavljana je g. 1991. i sada. (IKA)

Mjesta potpunog oprosta

Tijekom Godine vjere u varaždinskoj biskupiji potpuni oprost vjernici mogu dobiti svakog dana u katedrali i u lepo-glavskoj crkvi Bezgrešnog začeća; u Gospinim crkvama i kapelama na blagdane Velike i Male Gospe te Bezgrešnog začeća; u proštenjarskim crkvama u Biškupcu, Močilima, Molvama, Svetom Jurju na Bregu i Svetoj Mariji te u schönstattskom svetištu u Maloj Subotici na Gospine svetkovine, blagdane i spomendane. (SVVB)

Predstavljen album

U solinskoj crkvi Gospe od Otoka, 30. prosinca predstavljen je nosač zvuka s božićnim pjesmama *Božić u Solinu* solinskog VIS-a *Papa band*. Deset ih je tradicionalnih, sedam na stranim jezicima i tri na hrvatskom. (GK)

Jubilej remetskog svetišta

U remetskom svetištu Odvjetnice Hrvatske upravo je izrađeno korsko stubište oko orgulja, a u radionici H. Ljubića uređuje se i 6 svijećnjaka za glavni oltar. Osim toga, čeka se uređenje prostora južnog dvorišta, na kojemu su obavljena arheološka istraživanja, a arhitekt Ž. Kovačić izradio je i projekt. Remetsko svetište slavi ove godine svoju 725. obljetnicu. Jubilarnu i proštenjarsku godinu otvorit

će na Vazmeni ponedjeljak, 1. travnja 2013. apostolski nuncij u Hrvatskoj, a ona će trajati do završetka jubilarne i proštenjarske godine, 23. studenoga 2013. (AC)

Diplome bračnim parovima

O završetku dvogodišnjeg obrazovanja bračnih parova Schönstattski pokret u Hrvatskoj na blagdan Svete obitelji, 30. prosinca, upriličio je slavlje poslanja i dodjelu diploma. Svečanost je održana u župi sv. Leopolda u Zagrebu, gdje je g. 2007. i osnovana Obiteljska akademija o. Kentenicha u Hrvatskoj. Okupljene su ohrabрили Erich i Eva Berger podsjećajući na glavne naznake projekta *Obiteljska pedagogija o. Kentenicha*, a zatim je o važnosti braka i obitelji govorio biskup J. Mrzljak te predvodio misno slavlje. (IKA)

Blagoslovljen novi vitraj

Na blagdan sv. Obitelji, 30. prosinca, u župnoj crkvi sv. Jurja na Trsatu blagoslovljen je novi vitraj s motivom *Dolaska sv. kuće iz Nazareta na Trsat*. Motiv je stavljen u povijesni okvir: Frankopani, Vinodolski zakon i Trsat. (W)

Trsatski program

Svakog dana u 18 sati u svetištu Gospe Trsatske moli se krunica, srijedom je u 19.15 biblijska molitva, a četvrtkom nakon večernje sv. mise euharistijsko klanjanje. (W)

Okradeno trsatsko svetište

Sa subote na nedjelju, s 5. na 6. siječnja provaljeno je u svetište Gospe Trsatske i odneseno dosta zlatnog nakita, hodočasničkih zavjetnih darova Gospi. Slično se dogodilo i prošlog kolovoza, ali je za samo nekoliko trenutaka policija uhitila kradljivca. Policija traga za počiniteljem. (HKR)

Opsjednuti smo brojkama i na vjerskom planu, ali gdje je odsutan kvalitet - statistike stvaraju maglu. Vjera "zna" ono što znanost - ne zna. Sve krize imaju svoje ishodište u - krizi morala.

Zaista je "hrabrost" nijekati sve izvan ograničena dometa oka i razuma.

Koliko besmislenosti u ogromnu kamenu, stražarima i državnom pečatu na - Božjem grobu!

Krenuvši u nadsvijet, vjera postaje znanje, a znanje je - nagrada za vjeru.

Vjera nije kapitulacija razuma, nego njegov - vrhunski domet.

Kad si uvrijeđen ne reagiraj, jer je uvreditelj želio vidjeti da si - uvrijeđen.

Zlu možemo časkom izmaknuti bijegom, a da bismo ga se oslobodili treba se s njim - sukobiti.

Odjelov pokriva, a uniforma - "otkriva" čovjeka.

Teško je izdržati pogled siromaha - on optužuje.

Za razliku od konja, kad stežemo vlastite uzde - brže hitamo k cilju.

"Minuta šutnje" za umrloga - posvješćuje smrt živoga.

Prije negoli srce progovori, neka mu razum - izda dozvolu.

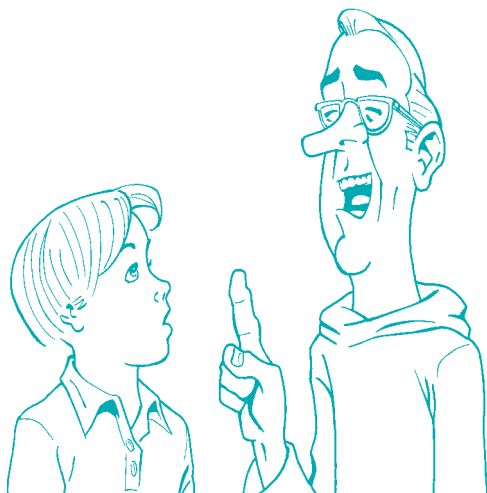
Ako si sretan pa te nitko i ništa nije dokrajčilo, učinit će to - vrijeme.

Ako, čitajući knjigu, ne pročitaš i auktora, izgubio si - vrijeme.

Grupe postaju rupe kroz koje se zajedništvo - prosipa.

Moguće je da djela nadžive djelatnika, pa tako postane - "besmrtn".

Stanko RADIĆ

- Zašto mi imamo zdravstveni, a naši ga roditelji nisu imali kad su bili naših godina?
- Zato što nisu imali ovakvih ministara!

APETIT

- Vaš muž ima veoma dobar apetit!
- Ah, nije to ništa! Da ga tek vidite kad je gladan!

VIŠE OD NOGOMETA

Supruge se napokon potuži mužu:
- Više voliš taj nesretni nogomet negoli mene!
- Je, draga, ali te zato puno više volim od atletike, plivanja i tenisa!

DA SE IGLA ČUJE

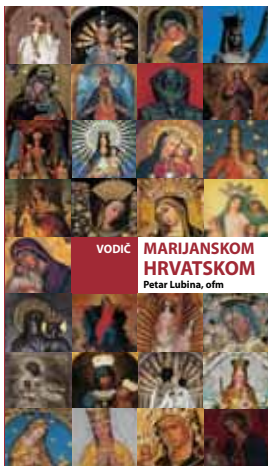
- A sada morate biti tako tihi da se čuje igla kad padne! - učitelj će djeci koja su tako utišala koju minutu, nakon čega se jedno javi:
- Pa, kad ćete više pustiti tu iglu da padne, gospodine učitelju!

Petar Lubina - VODIČ

MARIJANSKOM HRVATSKOM

Nakon uvoda općenito o sve-
tištima i hodo-
čašćima, na
280 str. tekstom i
slikama u boji
pisac nas vodi
kroz 107 mari-
janskih svetišta
ne samo diljem
Hrvatske nego i
drugim krajevi-
ma gdje žive
Hrvati, s nad-
nevcima glav-
nijih slavlja u njima, a na kraju donosi
ukratko obrađene marijanske svetkovine,
blagdane i spomendanе s kalendарom
marijanskih slavlja u hrvatskim marijanskim
svetištima - 140 kn. - **Narudžbe:** "Marija",
Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel/faks (021)
348-184, e-pošta: petar.lubina@st.f-com.hr

Fra Ante Vukušić - STOPAMA MISIONARA U AFRICI

Nekadašnji afrički misionar na
100 stranica opisuje posjet franjevcima i
franjevkaма koji žive i rade u DR Kongo, s
trojicom redovničke braće da bi jedni
vidjeli kako se "gorušičino zrno razvija", a
drugi posjetili Afriku i vidjeli "kako se živi i
radi u misijama". Uz brojne fotografije
donosi zgrade s putovanja, poučava o
misijama i predstavlja afrički kontinent,
posebno Kongo i njegove običaje. -
Narudžbe: Fra Ante Vukušić, Bana
Mažuranića 3A, 22000 Šibenik.

Don A. Bavčević - VANJSKO PONAŠANJE VJERNIKA NA SV. MISI

Na 16 stranica
donesene su pripomene o ponašanju prije
mise, o ulasku u crkvu, o ponašanju za vri-
jeme mise, neke napomene o ponašanju
u tijeku mise i u vezi s misom. - **Narudžbe:**
Svetište Veprić, 21300 Makarska,
tel. (021) 616-336.

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - 50 kn.

MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere - 6 kn.

**P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina
svetišta među Hrvatima** - Monografija s foto-
grafijama u boji. 608 str. - 450 kn.

**M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz
liturgiju** - Misli za homilije - 40 kn.

R. Šuštrin - VJERNI DJEVICI SLAVNO -
Nezaobilazni velikani duha i uma - 30 kn.

M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Opisana
jedna po jedna žena - 50 kn.

**J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINO-
LOGIJA** - Kršćanski termini - 150 kn.

**P. Lubina - MARIJA - MAJKA ISUSOVA I NAŠA -
Što Crkva vjeruje i uči o Gospi** - 40 kn.

**P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti kruni-
cu** - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.

**P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena
razmatranja uz molitvu krunice** - 40 kn.

P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA -
Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.

**P. Lubina - BOGORODICI DJEVICI - Izabrane
marijanske molitve I. tisućljeća** - 40 kn.

**P. Lubina - MAJCI MILOSRĐA - Izabrane mar-
molitve između dvaju raskola** - 40 kn.

**P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane
marijanske molitve novijeg doba** - 40 kn.

**P. Lubina - UZORU NAŠE NADE - Izabrane mari-
janske molitve našeg doba** - 40 kn.

P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Prikaz naj-
poznatijih marijanskih molitava - 30 kn.

P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE -
Marijinim tragom po Svetoj Zemlji - 50 kn.

M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz
marijanske blagdane i krunicu - 40 kn.

A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31.
suvremeno razmatranje o Gospi - 30 kn.

V. Glihotić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor
uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.

Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.

R. Tomelić - MOJA DJECA I JA - Crtice iz života
jedne majke i supruge - 40 kn.

J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆANSKI? -
Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.

R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije
iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.

M. Jurišić - CVIJEĆE ZA MARIJU - Jednostavna
razmatranja za mjesec svibanj - 30 kn.

M. Jurišić - S MAJKOM MILOSRDNOM -
Svibanjska čitanja - Živo, kratko - 25 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split,
tel. (021) 348-184 ili 340-193.

Ljerka Petrović, Rijeka: Dobroj Majci zahvaljujem na svemu i pod okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar;
Marija Vivoda, Umag: Majko Božja, na svemu ti hvala! Brani mene i sve moje najdraže, uz dar; -
Marija Periškić, Stari Mikanovci: Nebeska Majko, hvala ti na tolikim milostima! Čuvaj i vodi mene i moju obitelj, uz dar; -
Dragica Kokot, Koprivnica: Majko Božja, na svemu ti hvala! Bdi nad mnom i svim mojima, uz dar; -
Marijana Marević ž. Jakovljeva, Staševica: Nebeskoj Majci zahvaljujem na svemu i preporučujem zdravlje svoje obitelji, uz dar; -
Vesna Blatanić, Podaca: Gospe moja, hvala ti na svemu! Vodi i dalje mene i sve moje, uz dar; -
Pavica Pačarić, Osijek: Hvala ti, Majko Marijo, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; -
Mandica Meštrović, Pag: Gospi od Staroga Grada zahvaljujem na svim milostima i njoj izručujem sebe i svoje najmilije, uz dar; -
Katica Kovačević, Velika Gorica: Hvala ti, dobra Majko, na svemu! Čuvaj i vodi mene i sve moje, uz dar; -
Marija Marević ž. Srečkova, Staševica: Gospi zahvaljujem na svemu i preporučujem svoju obitelj, uz dar; -
Pjero Mladineo, Komiza: Gospi zahvaljujem na svim milostima i njezinoj zaštiti preporučujem sebe i svoje najdraže, uz dar; -
Zdravka Klarić, Bad Homburg: Hvala nebeskoj Majci na svemu! Nek i dalje čuva i brani mene i moje, uz dar; -
Katica Tumpak, Martinska Ves: Hvala ti, Majko Božja, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; -
Marija Kušurin ž. Ivčična, Staševica: Nebeskoj Majci zahvaljujem na svemu i preporučujem svoju obitelj, uz dar; -
Anka Mustać p. Gojka, Privlaka: Gospe moja, na svemu ti hvala! Budi na pomoći meni i svim mojima, uz dar; -
Nedjeljka Radošević, Zadar: Gospe, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar; -
Anda Lukač, Zagreb: Nebeskoj majci zahvaljujem na svemu i pod njezino okrilje stavljam svoju obitelj, osobito mlade, uz dar; -
Branka Bartolić, Karojba: Majko Božja, hvala ti na svemu! Bdi nad mnom i mojima, uz dar; -
Studa Mateljak, Staševica: Gospi zahvaljujem na svemu i preporučujem sve svoje najmilije, uz dar; -
Elvira Kuzma, Karojba: Hvala ti, Majko Marijo, na svemu! Vodi i čuvaj mene i sve moje, uz dar; -
Anto Grgić, Škofjaloka: Zahvaljujem Gospi Komušanskoj na svim milostima i njezinoj majčinskoj dobroti preporučujem sebe, suprugu i kćerke s njihovim obiteljima, uz dar; -
Anda Franjić, Zagreb: Zahvalna Majci Božjoj na svim milostima, njoj preporučujem cijelu svoju obitelj, uz dar; -
Anica Grbić, Vetovo: Majko Božja, veliko ti hvala! Čuvaj i vodi mene i sve moje, uz dar; -
Nevena Mateljak, Staševica: Nebeskoj Majci zahvaljujem na svemu i preporučujem sebe i sve svoje, uz dar; -
Ana Grubišin, Tribunj: Gospe moja, hvala ti na svemu! Pod tvoje okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; -
Anica Zorić, Sesvete: Hvala ti, Majko, na svemu! Čuvaj i brani mene i sve moje, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

Prije pola godine izgubila sam dragog oca Stjepana, koji je u 14. godini preživio Bleiburg. Zahvaljujem mu na svemu što je učinio za nas, odričući se svega da bi nas školovao i izveo na pravi put.

Ljiljana

13. siječnja prošlo je 10 godina od smrti moje drage sestre

MLADENKE KIKIĆ r. Ivanišević

Uvijek si u našim mislima i molitvama.

Tvoja sestra Franika, nećakinja i nećac!

21. siječnja navršila se godina otkako se Gospodinu preselio naš dragi suprug i otac

IVAN ŠIMIĆ

Dok ti zahvaljujemo na ljubavi, pažnji i vjernu suputništvu, preporučujemo te Gospodinu i njegovoj ljubavi!

Supruga Marija i sin Marijo

1. veljače navršava se 13 godina otkako se Gospodinu preselila naša draga

MARIJA MILARDOVIĆ

U molitvi iščekujemo ponovni susret pred licem Očevim.

Sinovi Ivan, Ante, Stipe, Mate i Branko te kćeri Nada i Jasna s obiteljima

18. veljače navršile su se tri godine otkako je u Gospodinu usnula naša draga

JANJA KOSOR

Preporučujemo te Božjoj dobroti, da u blaženstvu njegovu budeš jaka i vječno mlada!

Suprug Ante, sin Hrvoje s obitelji, kćeri Anamarija i Katarina

U spomen

MILE TOMLJENIĆ

(20. veljače 2008. - 20. veljače 2013.)

Vjerujemo da uživaš milinu u Domu Gospodnjem. Mali za nas koji smo još na Križnom putu. Svaki dan s tobom u molitvi

Tvoji najmiliji

26. veljače navršilo se 12 godina otkako je u vječnost prešao naš dragi

ŽELJKO LJUBIĆ

Neka ti Gospodin bude milosrdan i dobrotiv! Do ponovnog susreta pred licem Očevim,

na tebe misle i za tebe mole tvoji:

Majka Mara, otac Mirko, brat Stipe i sestra Ines s obitelji

U spomen na svoje pokojne

JOSIPA I ANU BUBALO

kao i **MARCELA CINDRIĆA**

mjesto cvijeta na grob šaljem dar za "Mariju",
Kćerka Marija

Darovali su i tako omogućili siromašnjima primiti "Mariju", po: - 10 kn: **Iva Vrljićak**, Krivodol; **Sestre Srca Isusova**, Otočac; **Dragi Kuzmić**, Zastražica; **Anka Bošnjak**, Lovreč; **Mirjana Babajko**, Ist; **Ana Jurčić**, Cerna; **Nevenka Tikvić**, Koprivnica; **Zorka Kopjarević**, Velika; - 20 kn: **Stipo Benak**, Branjin Vrh; **Marija Dokuzović**, Dubočac; **Vesna Tomaić**, Jastrebarsko; **Štefica Matković**, Osijek; **Josip Rajčić**, Spliit; - 30 kn: **Vanko Pavlović**, Koprivnica; **Katarina Veseli**, Slavonski Brod; **Milan Bartolić**, Karojba; **Aleksandar Petroci**, Zagreb; **Jasna Čizmić**, Dugi Rat; **Marija Mikuš**, Zagreb; **Ljubica Zvornik**, Prelog; **Stjepan Cikač**, Koprivnica; **Ljubica Mrvica ž. Miljenkova**, Šibenik; **Malgorzata Brigić**, Tučepi; **Marija Hrabrić**, Baška; **Dijana Mijačić**, Tučepi; **Julijana Popić**, Vapovo; **Janja Koščak**, Oštrice; **Neda Šegović**, Knežinec; **Zorka Čelić**, Kula Norinska; **Viktorija Ežbegović**, Osijek; **Grgica Belačić**, Farkaševac; **Đurđica Hočevar Medvedovski**, Jastrebarsko; **Jožo Bačak**, Štobrec; **Stanislava Grgić**, Rijeka; **Marta Šušak**, Zagreb; **Neda Barčot**, Vela Luka; **Jasenka Babić**, Zagreb; **Arsenija Kratofil**, Hrvatski Leskovac; **Kata Stojanović**, Cerna; **Joso Bojčić**, Spliit; **Mato Batorović**, Ilok; **Anka Dolančić**, Belišće; **Ivan Milas**, Opatovac; **Ivo Jelčić**, Krvavac; **Marija Cigliarić**, Mačkovec; **Ljiljana Britvić**, Spliit; **Damira Šimić**, Tučepi; **Stanka Vidas**, Rijeka; **Anka Sofić**, Makarska; **Irma Radić**, Sumartin; **Vinka Čagalj**, Zagvozđ; **Marija Čondić Begov**, Svib; **Blaženka Vukušić**, Kašuni; **Mirjana Damiš**, Mačkovec; **Margareta Damiš**, Mačkovec; **Agneza Tordinac**, Tordinaci; **Jela Šarić**, Nuštar; **Neda Gujinović**, Metković; **Ana Marenić**, Novska; **Dragica Radoš**, Dubrovnik; **Marija Burek**, Beketinci; **Josip Vuletić**, Dobranje; **Mila Roso**, Makarska; **Marija Lautar**, Tršće; **Slavica Mihaljković**, Mačkovec; **Snježana Lipić**, Sveta Marija; **Ana Babić**, Makarska; **Marica Radman**, Zagreb; **Ema Dončić**, minji; **Franca Jemrić**, Cerna; **Mirjana Brlić**, Zagreb; **Marija Barberić**, Bjelovar; **Martin Cvitan**, Tribunj; **Eva Konjevod**, Šiškovci; **Nevenka Žižić**, Otok; **Ružica Fran**, Jastrebarsko; **Milena Vukušić**, Prpuša; **Gordana Biskupović**, Spliit.

MARIJA SVIMA OBILNO PLATILA!

Pretplatnici i čitatelji, Bol na Braču: Preporučujemo sebe i sve svoje mile i drage zaštititi sv. Josipa i bl. Djevice Marije, da nam i dalje budu u pomoći, uz dar; - **Dragica Jukić, Otok:** Gospe Sinjska, pod tvoje okrilje stavljam sebe i svoju obitelj, uz dar; - **Marija Gnječ ž. Dragina, Staševica:** Gospi preporučujem zdravlje duše i tijela svoje obitelji, uz dar; - **Andelko Šestić, Tučepi:** Dobra Majko, budi i dalje majka mojoj obitelji, uz dar; - **Dragica Škrobo, Makarska:** Tebi, nebeska Majko, pod okrilje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Dražana Gnječ Vladina, Staševica:** Preporučujem Gospi zdravlje svoje i svojih milih i dragih, uz dar; - **Bosiljka Granić, Promajna:** Gospi preporučujem zdravlje svoje obitelji, da i dalje bdiš nad nama, uz dar; - **Jagoda Musulin, Staševica:** Gospi preporučujem zdravlje duše i tijela, svoje i svih svojih, uz dar; - **Dubravka Kalac Mihelić, Slivnica Donja:** Gospi od Zdravlja preporučujem sebe i svoju obitelj, da nas čuva; - **Ljilja Marević, Staševica:** Gospe moja, tebi preporučujem zdravlje svoje i svih svojih, uz dar; - **Jasminka Kovačić, Čakovec:** Majci Božjoj pod okrilje stavljam sebe i svoje mile i drage, uz dar; - **Andelka Šimundić, Dugi Rat:** Nebeska Majko, bdiš nada mnom i mojom obitelji, uz dar; - **Ana Klinac Mirova, Staševica:** Gospi u čast, a za zdravlje svoje obitelji, za širenje "Marije" šaljem dar; - **Nada Brunnić, Pazin:** Majko Božja, pod okrilje tvoje stavljam sebe i sve svoje, uz dar; - **Goga Marević, Staševica:** Gospi preporučujem sebe i svoje najmilije, da nas čuva, uz dar; - **Božica Žgela, Appenzel:** Nebeskoj Majci preporučujem svoju obitelj, osobito sina Dubravka, da mu bude u pomoći u školi, uz dar; - **Mira Marević Jozina, Staševica:** Gospi preporučujem zdravlje svoje obitelji, osobito sina, uz dar; - **Stanislava Valčić, Preko:** Gospi preporučujem sebe i svoju obitelj, da nas i dalje čuva, uz dar; - **Silvija Musulin ž. Ivičina, Staševica:** Preporučujem Gospi zdravlje duše i tijela svoje obitelji, uz dar; - **Branimir Maričić, Čavle:** Gospi izručujem pod zaštitu sebe i sve svoje, uz dar; - **Jelena Dropulić, Staševica:** Gospi preporučujem zdravlje svoje i cijele obitelji, uz dar; - **Marija Pirija Kovačić, Samobor:** Pod Marijino okrilje stavljam sebe i sve svoje drage, uz dar; - **Branka Bičić, Sukošan:** Gospi pod okrilje stavljam sebe i svoje najdraže, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Spliit;
Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Goje Bulata 3, 21000 Spliit;
tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@st.f-com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn; za inozemstvo 15 eura ili 18 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom: Amerika i Kanada 25 USD i Australija 35 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta.

Naš račun: ("Marija" - Spliit) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group; devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22;

Tisak: "Slobodna Dalmacija print" d.o.o. - Spliit.

Maša Šunjić (+5. VIII. 2012. - Staševica); - **Ninoslav Lovčević** (+25. XI. 2012. - Zagreb); - **Stipe Budrović** (+27. XI. 2012. u 74. - Hvar); - **Č. s. Agneza Franciska Malek**, DSM (+28. XI. 2012. - Zagreb); - **Andrija Knežević**, otac č. s. Rozaline (+7. XII. 2012. u 90. g. - Čardak); - **Ana Lešić**, majča č. s. Ljubomire (+8. XII. 2012. - Pećine); - **Mato Markešić**, brat fra Lukin (+8. XII. 2012. u 77. g. - Ripci, Rama); - **Prof. Đuro Rajković**, otac svećenika Ivana (+10. XII. 2012. - Petrovaradin); - **Iko Jukić Grgić** (+11. XII. 2012. - Runovići); - **Mara Zelić** (+13. XII. 2012. - Imotski); - **Krešo Šimić** (+15. XII. 2012. u 84. g. - Imotski); - **Ana Marević ž. Jurina** (+16. XII. 2012. u 83. g. - Podravnica, Bagalovč); - **Ivan Patrlj** (+18. XII. 2012. - Podbablje Gornje); - **O. Benko Horvat**, OFM (+19. XII. 2012. u 75. g. - Varaždin); - **Ivan Ljubičić Ivac** (+20. XII. 2012. - Runovići); - **Vlade Brečić** (+23. XII. 2012. - Imotski); - **Stojanka Prgin** (+24. XII. 2012. - Prhovo); - **Mons. Antun Jarm** (+23. XII. 2012. - Đakovo); - **Mila Zlata Jukić Rujica** (+26. XII. 2012. - Zadar-Runovići); - **Vlč. Stjepan Biuklija** (+28. XII. 2012. - Osijek-Đakovo); - **Nevenka Bezić Božanić** (+29. XII. 2012. - Split); - **Tonka Vodanović** (+29. XII. 2012. u 88. g. - Bol); - **Vlade Nasić** (+31. XII. 2012. - Karakašica, Sinj); - **Olga Čarapina ud. Tomislava** (+2. I. 2013. u 82. g. - Široki Brijeg); - **Č. s. M. Cecilija od Bezgrešnog začeca (Maria Mikac)**, KBSI (+1. I. 2012. - Zagreb); - **Vjenceslav Venco Perkov** (+2. I. 2012. - Split-Prhovo); - **Dr. don Ivo Stipčić** (+2. I. 2013. u 79. g. - Gornji Humac-Frankfurt); - **Mons. dr. don Vojko Devetak** (+5. I. 2013. u 97. g. - Šibenik); - **Ante Buljević**, brat fra Ivanov (+7. I. 2013. - Vrboška); - **Filip Vuletić-Antić** (+9. I. 2013. u 86. g. - Vrljika); - **Mara Mrkonjić Maćina Petrovuša** (+10. I. 2013. - Zmijavci); - **Miho Todorić** (+10. I. 2013. - Zmijavci); - **Pera Grubišić** (+12. I. 2013. u 84. g. - Trilj); - **Č. s. Anastazija Varvodić** (+13. I. 2013. - Zagreb); - **Marko Tadić - Šutra**, brat č. s. Marine (+14. I. 2013. - Otok).

OBDARI IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

S A D R Ź A J

Kamen spoticanja (Urednik)	41
"Idi pa i ti čini tako" (Benedikt XVI.)	44
Marijina vjera i Gospodinovo prikazanje (I. Bodrožić)	46
Drugovi i druge udruge (S. Jerčić)	48
Gospin vlasak (M. Crvenka)	50
Govor Neba (K. Jolić)	51
Petar Časni o Djevici Mariji (dar-ko)	52
Nneobičan susret (M. Babić)	54
Gospine zaruke (A. B. Periša)	56
Od žene bî rođen (D. De Micheli Vitturi)	58
Otkad su hrvatske književne veze s Gospom Lurdskom? (P. Marin)	60
Marijanska Slavonija na filmu (P. Lubina)	62
U sredini (R. T)	64
Marijina zemlja (S. Vranković-Sacerdos)	66
Život je borba (S. Dragun)	68
Bog nas uvijek ljubi (Kajo)	70
Svjetlo na prosvjetljenje naroda (S. Marija)	72
Treba strpljenja (A. Vrček)	73

STAŠEVICA**Gospa
Lurdska**

U Spilicama, zaselku župe Staševica, nalazi se crkva *Duha Svetoga i Gospe Lurdske*. Jednostavna je to jednobrodna pačetvorina trokutasta zabata sa sakristijom kraj oltarnog prostora, s natkrivenim predvorjem ispred i modernim zvonikom koji izrasta kraj njega.

Kad su mještani Crpala, Spilica i Gnječa uoči Dušnog dana (2. studenoga) došli g. 2001. urediti svoje grobove, među njima se rodila zamisao kako bi bilo dobro na groblju sagrađiti i crkvu, barem malu. Za to su se posebno zagrijali Josip Plečaš i Stipe Dropulić te se dali na posao. Uskoro je oblikovan za to i poseban odbor. Na čelu s Križanom Rončevićem u nj su ušli Jure i Stipe Dropulić, Dražen Gnječ, Josip Plečaš, Mirko i Nedjeljko Rončević, Petar Šiljeg te Stipe i Zoran Šunjić. Narod kaže, kad se bratska srca slože, da i olovo plivati može. Tako se dogodilo i sa zamišlju o crkvi na Spilicama. Zajedničkim snagama brzo se mogla zapaziti i izdaljega. Sagrađena je od opeka s betonskim kosturom, a natkriveno otvoreno predvorje na stupovima izrađeno je od betona. Duga je 12, a široka 8 i visoka 5,5 m. Jednostavan, 10 m visok zvonik, otvoren je i uzak

poput preslice, s jednim zvonom, nad kojim se izdiže vitki oveći metalni križ. U zvonik, urešenu velikim satom, 20. kolovoza 2004. postavljeno je i 270 kg teško zvono. Elektrificirano je i zvoni na elektronički pogon. Na njemu je tekst: "Crkva Svetoga Duha i Gospe Lurdske". Vjernici su, naime, htjeli nastaviti tradiciju šovanja Duha Svetoga i Gospe Lurdske, kako je dugo bilo i u staroj crkvi Svih svetih na Bristi.

Gradnja crkve započela je prema nacrtu ing. arh. Ivana Vulića iz Splita 19. listopada 2002., a zidarski radovi završili su za svega 72 dana. Po izgradnji, darovima vjernika iz inozemstva i iz domovine nastavljeno je malo-pomalo uređivanje unutarjosti i okoliša. Crkva je tako obložena fino klesanim kamenom, a na uglu navrh pročelja nasuprot zvoniku diže se kip Anđela čuvara. Kao da bdije nad grobovima pokojnika! Kraj crkve je, naime, groblje za zaselke Crpala, Spilice i Gnječe. U jeku širenja šovanja Gospe Lurdske, u crkvi na Bristi sagrađen je g. 1913. i njezin oltar sa špiljom i kipovima Gospe i male sv. Bernardice na njemu. Nakon toga u župi je nastavljeno svečanije slavljenje blagdana Gospe Lurdske. Izgradnjom nove Gospine crkve na Spilicama, vjernici Staševice to nastavljaju u njoj. Gospi Lurdskoj u čast župa je g. 2012. objavila i *Vjenčič Gospe Lurdske*, priručni molitvenik.

NASLOVNA SLIKA: Prikazanje Isusovo u hramu (Giotto di Bondone)

SLIKA NA OMOTU: Crkva Gospe Lurdske u Spilicama, župa Staševica

